Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. *Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvorno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo* jezikovno in prevajalsko politiko [Povezava].

Odločba v zadevi 2577/2004/OV - Domnevno neupravičena izterjava zneska v okviru razvojnega projekta

Odločba
Primer 2577/2004/OV - **Preiskava uvedena dne** 12/10/2004 - **Odločba z dne** 26/07/2007

Pritožnik, podjetje, ki je sodelovalo v konzorciju, je bilo pogodbenik pri izvajanju projekta Komisije „Podpora EU pri ponovni usposobitvi libanonske uprave". Pritožnik je avgusta 1999 podpisal pogodbo z naročnikom projekta, ministrom za upravne reforme Libanonske republike („OMSAR"). Pritožnik se je srečeval z veliko težavami glede načina, na katerega je projekt obravnavala delegacija Komisije v Libanonu. Z dopisom z dne 22. januarja 2003 je delegacija obvestila pritožnika, da bo izterjan znesek 29.306,65 EUR, ki ustreza dnevnicam in stroškom za letalske vozovnice, ki jih je konzorcij zaračunal za zaledno skupino (podpora s strani centrale). Pritožnik je mnenja, da je Komisija z nepravičnim obravnavanjem pogodbe pritožniku povzročila velike finančne izgube in tudi škodovala ugledu konzorcija.

Pritožnik je avgusta 2004 vložil pritožbo pri varuhu človekovih pravic. Pritožnik navaja, da (i) je odločba Komisije za izterjavo zneska v vrednosti 29.306,65 EUR neupravičena in (ii) da je Komisija na načrt, ki ga je konzorcij oddal junija in decembra 2002 ter ponovno marca 2003 za drugo stopnjo projekta, omahovala z odločitvijo in se ni odzivala. V svojih pripombah je pritožnik tudi navedel, da (iii) je bil predlog za drugo stopnjo projekta enostavno zavrnjen, ne da bi OMSAR ali pritožnik dobila priložnost za zaslišanje.

Komisija je v svojem mnenju glede prve navedbe navedla, da je imela dovolj pravne podlage, da zahteva povračilo tega zneska. Glede druge navedbe je Komisija navedla, da zamud ne gre pripisovati izključno njej in da ni ostala nedejavna. Komisija je zavrnila tretjo navedbo pritožnika in navedla, da je bila do pritožnika nadvse prilagodljiva.

Po temeljiti analizi primera je varuh človekovih pravic sklenil, da je treba razlikovati med desetdnevnim obdobjem pred začetkom projekta (oktobra 1999) in preostankom obdobja trajanja pogodbe. Glede na obdobje pred začetkom projekta je varuh človekovih pravic sklenil,

da je z odločbo za izterjavo potnih stroškov in dnevnic zaledne skupine Komisija ravnala nepravilno. Varuh človekovih pravic je zato predlagal prijateljsko rešitev med pritožnikom in Komisijo. Komisiji je predlagal, da spremeni svojo odločbo za izterjavo zneska v vrednosti 29.306,65 EUR.

Glede drugih dveh navedb je varuh človekovih pravic sklenil, da ne gre za nepravilno ravnanje Komisije.

V svojem odgovoru na predlog prijateljske rešitve je Komisija navedla, da je v interesu, da se zadeva uredi, primer ponovno ocenila in sprejela predlog varuha človekovih pravic. Komisija je razložila, da je stroške v skupni vrednosti 3.536,23 EUR, ki ustrezajo dnevnicam in letalskim kartam, sprejela kot upravičene in jih odštela od zneska, ki mora biti izterjan. Zato se znesek, ki se mora izterjati od pritožnika, zniža na 25.770,42 EUR. V svojih pripombah je pritožnik sprejel prijateljsko rešitev in se zahvalil varuhu človekovih pravic za njegovo posredovanje.

V svoji odločbi je varuh človekovih pravic navedel, da sta se pritožnik in Komisija dogovorila za prijateljsko rešitev. Varuh človekovih pravic je zato primer zaključil.

Strasbourg, 26. julija 2007
Spoštovani gospod X,

24. avgusta 2004 ste v imenu podjetja pri Evropskem varuhu človekovih pravic vložili pritožbo proti Komisiji v zvezi s projektom EU.

Pritožbo sem 12. oktobra 2004 posredoval predsedniku Komisije. Dne 6. decembra 2004 ste poslali elektronsko sporočilo, ki je vsebovalo vaš dopis z dne 3. decembra 2004, ki je bil napisan v odgovoru na moj dopis z dne 12. oktobra 2004 in v katerem ste obžalovali dejstvo, da nekaterih obtožb v zvezi z vašo pritožbo ni bilo mogoče preiskati zaradi „dvoletnega roka“. Predlagali ste tudi, da se ponovno preuči člen 2(4) statuta varuha človekovih pravic.

Komisija je svoje mnenje poslala 22. decembra 2004. Poslal sem vam jo 12. januarja 2005 s povabilom k predložitvi pripomb, ki ste ga poslali 26. februarja 2005. V svojem pismu ste se ponovno sklicevali na „dvoletni rok“ in priporočili, da se člen 2(4) statuta varuha človekovih pravic ponovno preuči.

V odgovoru na vaš dopis z dne 22. junija 2005, v katerem ste poizvedovali o statusu vaše pritožbe, vas je moj urad kontaktiral po telefonu in vam posredoval dodatne informacije.

Dne 7. novembra 2005 ste poslali elektronsko sporočilo, v katerem ste priložili dopis z dne 1. novembra 2005 in vsebovali dodatno zahtevo v zvezi s statusom vaše pritožbe. Dne 16. novembra 2005 ste imeli telefonski pogovor z mojo pisarno o tej temi. Dne 22. novembra 2005 sem odgovoril na vaš dopis z dne 1. novembra 2005 in vam predložil dodatne informacije v zvezi z obravnavo vaše zadeve ter sporočil, da vas bom najpozneje do konca februarja 2006 obvestil o izidu mojih preiskav. V pismu sem odgovoril tudi na vaše pripombe v zvezi s členom 2(4) statuta varuha človekovih pravic.

Dne 1. marca 2006 sem vam napisal dodatno pismo v zvezi s preiskavo, ki je v teku.

15. marca 2006 sem pisal Komisiji z zahtevo po dodatnih informacijah in dodatnem mnenju, ki ga je treba predložiti do 30. aprila 2006. Obvestil sem vas v pismu z istega dne.

Komisija je 21. aprila 2006 zaprosila za podaljšanje roka za dodatno mnenje do 31. maja 2006, kar sem odobril z dopisom z dne 3. maja 2006.

Komisija je 9. junija 2006 obvestila moj urad, da bo prišlo do dodatne zamude.

Komisija je 20. julija 2006 poslala dodatno mnenje. Poslal sem vam jo 7. avgusta 2006 z vabilom k predložitvi dodatnih pripomb, ki ste ga poslali 26. septembra 2006.

15. februarja 2007 sem na Komisijo naslovil predlog za sporazumno rešitev in jo prosil, naj odgovori do 31. marca 2007. O tem ste bili obveščeni še isti dan.

Komisija je z dopisom z dne 2. marca 2007 zaprosila za podaljšanje roka za odgovor do 31. maja 2007. Z dopisom z dne 12. marca 2007 sem zahtevo Komisije sprejel. O tem ste bili obveščeni še isti dan.

Z dopisom z dne 5. aprila 2007 ste me obvestili, da je vaše podjetje postalo član druge skupine podjetij in da se je zaradi te spremembe spremenil tudi njegov naslov.

Komisija je odgovor v zvezi s predlogom za sporazumno rešitev poslala 14. maja 2007. Poslal sem vam jo s povabilom k predložitvi pripomb, ki ste ga poslali 15. junija 2007.

Zdaj pišem, da vas obveščam o rezultatih preiskav, ki so bile opravljene.

Da bi se izognili nesporazumom, je treba opozoriti, da Pogodba ES pooblašča varuha človekovih pravic, da preuči morebitne primere nepravilnosti samo pri dejavnostih institucij in organov Skupnosti, v tem primeru Evropske komisije. Statut varuha človekovih pravic izrecno določa, da zoper nobenega drugega organa ali osebe, kot so v obravnavanem primeru nacionalni organi, zlasti državni minister za upravno reformo, ni mogoče vložiti pritožbe pri varuhu človekovih pravic.

PRITOŽBA

Pritožnik je družba svetovalcev za upravljanje. Po mnenju pritožnika so upoštevna dejstva, če povzamemo, naslednja:

Pritožnik, ki je skupaj z drugim podjetjem ustanovil konzorcij, je bil pogodbenik pri izvajanju razvojnega projekta Evropske komisije v tretji državi. Naročnik zadevnega projekta je bil državni sekretar za upravno reformo države, v kateri se je izvajal projekt („OMSAR“). Pogodba za

projekt je bila podpisana avgusta/september 1999 (1) , konzorcij pa je svoje storitve začel opravljati 8. oktobra 1999.

Pritožba se nanaša na obravnavo tega projekta s strani delegacije Komisije v državi, v kateri poteka projekt (v nadaljnjem besedilu: delegacija). Po mnenju pritožnika je nepravično ravnanje Komisije s pogodbo pritožniku povzročilo resne finančne izgube, hkrati pa škodovalo ugledu konzorcija.

Neodvisni konzorcij, ki ga je naročila Komisija, je oktobra 2001 opravil vmesni pregled projekta in aprila 2002 izdal poročilo o spremljanju.

Pritožnik je skupaj s pritožbo varuhu človekovih pravic priložil podrobno 14-stransko obvestilo o javnih razpisih in težavah pri izvajanju projekta. Pritožnik je v tem obvestilu navedel naslednje štiri trditve:

(1) Med razpisnim postopkom so bile ugotovljene kršitve: razpisni postopek, ki je privedel do podpisa pogodbe (30. avgusta 1999), je bil dolgotrajen, sporen in predmet velikega političnega manevriranja. Med zahtevkom za predlog septembra 1998 in začetkom izvajanja storitev konzorcija oktobra 1999 je minilo več kot eno leto.

(2) Pogodba je bila nepravična glede (i) podporne skupine za domače pisarne, (ii) podpornega osebja v pisarni in (iii) zamenjave strokovnjakov:

(I) Z dopisom z dne 22. januarja 2003 je Delegacija obvestila pritožnika, da bo znesek v višini 29 306,65 EUR, ki predstavlja dnevnice in stroške vozovnice, ki jih je konzorcij zaračunal v letih za podporno skupino za domače pisarne, izterjan. Vendar je pritožnik ugotovil, da je ta postopek upošteval tri leta in pol in da mu je Komisija vedno povrnila stroške. Pritožnik se je skliceval na dopis OMSAR z dne 30. septembra 1999, v katerem je navedel, da je ta z Delegacijo dosegel dogovor o številnih vprašanjih, med katerimi je bila ena pomoč domače pisarne. Pismo, ki je bilo v kopiji poslano delegaciji, pod pogojem, da: „ *G. [X]* [generalni direktor pritožnika *], g. [P.] in [B.] se štejejo za ekipo za podporo sedeža* (2) *,* zato *so upravičeni le do [sic] letalskih vozovnic in dnevnic"* (poudarek pritožnika). Pritožnik se je skliceval tudi na pismo vodje delegacije z dne 10. decembra 1999, ki je po njegovem mnenju podprlo njegovo stališče. V pismu vodje delegacije je navedeno, da „ *če želite kot kratkoročne strokovnjake uporabiti člane nadzorne skupine za nazaj, bo moral javni naročnik vaš predlog predhodno in uradno odobriti po predhodnih informacijah Komisiji* ". V istem dopisu *je bilo tudi navedeno, da „ mora [pritožnikova] misija pred ustanovitvijo [pritožnika] (...) šteti za nazaj in da račun* pristojbin *ne bo dovoljen* " (poudarek pritožnika). Če bi bil postopek, ki ga je uporabil pritožnik, ves čas napačen, bi bila potrebna predhodna priglasitev in popravek Komisije, ki bi se morala uporabljati za prihodnje in ne pretekle prispevke podporne skupine za domače pisarne.

(II) Pred podpisom pogodbe avgusta 1999 je OMSAR obvestil pritožnika, da ne bo mogel dati na razpolago pisarniškega podpornega osebja, in dogovorjeno je bilo, da je treba vprašanje obravnavati z delegacijo v začetnem obdobju. Na podlagi tega dogovora je bila pogodba podpisana in potrjena s strani delegacije. Pozneje, v začetnem obdobju (3), je delegacija

pritožnika obvestila, da je konzorcij napačno razlagal RFP in da je moral sam kriti stroške, povezane s podpornim osebjem pisarn.

(III) Sčasoma so zahteve glede zamenjave strokovnjakov postale strožje in so konzorciju povzročile znatne stroške. V zvezi s tem se je pritožnik skliceval na dogodke, ki so se zgodili v letih 2000 in 2001, ter na poročilo o spremljanju iz aprila 2002.

(3) Postopek odločanja delegacije je bil nedosleden. Pritožnik se je skliceval na pet primerov, ki so vključevali upravičene agencije projekta, in sicer (i) ministrstvo za notranje zadeve in občine, (ii) ministrstvo za socialne zadeve, (iii) ministrstvo za finance, (iv) ministrstvo za trgovino in gospodarstvo ter (v) centralno upravo za statistiko. V zvezi s tem se je pritožnik skliceval na različne incidente, ki so se zgodili v prvih dveh letih izvajanja projekta.

(4) Delegacija ni bila dovolj pregledna in odzivna pri spremljanju projekta, in sicer (i) nejasna komunikacija, (ii) zmeda glede vlog in odgovornosti ter (iii) neodločnost in neodzivnost v zvezi z načrtom pritožnika za drugo fazo projekta.

V zvezi s pomanjkanjem odločnosti in odzivnosti je pritožnik navedel, da je bil načrt za drugo fazo projekta predložen junija in decembra 2002 ter ponovno marca 2003. Vendar Komisija ni bistveno nadalje ukrepala. Natančneje, pritožnik je poudaril, da je bil načrt prvič predložen junija 2002, vendar je sledilo obdobje popolnega molka delegacije. Novembra 2002 in šele potem, ko je konzorcij izvajal pritisk na delegacijo, je slednja izdala izjavo, v kateri je predlagala manjše spremembe. Ti so bili pripravljeni in spremenjeni načrt je bil predložen v začetku decembra 2002. Sledilo je obdobje popolne tišine. Pritožnik je moral ponovno izvajati pritisk na delegacijo, da zagotovi smernice o obsegu druge faze. Kot je bilo prvič, so bile le manjše povratne informacije. Tretji predlog, ki je vključeval proračun, je bil pripravljen marca 2003, v katerem so bile obravnavane vse točke delegacije, vendar ga je delegacija po precejšnji dodatni zamudi preprosto zavrnila, ker ni bil v skladu z razpoložljivimi proračunskimi parametri.

Odziv varuha človekovih pravic

Varuh človekovih pravic je v pismu z dne 12. oktobra 2004, v katerem je odgovoril na pritožbo, pritožnika obvestil, da z izjemo očitkov 2(i) in 4(iii) na podlagi člena 2(4) svojega statuta ni upravičen obravnavati pritožbe. Ta določba določa, da *se „pritožba vloži v dveh letih od datuma, ko je bila oseba, ki je vložila pritožbo, seznanjena z dejstvi, na katerih temelji* “.

Varuh človekovih pravic je zato pozval Komisijo, naj predloži mnenje o trditvah 2(i) in 4(iii), in sicer da:

(I) Odločba Komisije z dne 22. januarja 2003 o izterjavi zneska 29 306,65 EUR, ki predstavlja dnevnice in stroške vozovnice (povezane s podporno skupino za domače pisarne), ki jih je konzorcij zaračunal v preteklih letih, ni utemeljena. Pritožnik zahteva povračilo tega zneska.

(II) Komisija je pokazala neodločnost in neodzivnost glede načrta za drugo fazo projekta, ki ga je pritožnik predložil junija in decembra 2002 ter ponovno marca 2003.

Nadaljnja korespondenca pritožnika

Pritožnik se je odzval na pismo varuha človekovih pravic z dne 12. oktobra 2004 in v pismu z

dne 3. decembra 2004 predlagal, da se člen 2(4) statuta varuha človekovih pravic ponovno preuči, tako da se dvoletni zastaralni rok ne bi več uporabljal za upravičene pritožbe.

PREISKAVA

Mnenje Komisije

Komisija je v svojem mnenju na kratko navedla naslednje pripombe:

O projektu sta se junija 1998 dogovorili Komisija in OMSAR. Podjetje OMSAR je konzorciju pritožnika dodelilo svetovalno svetovanje za spremljanje projektov (PMC). Cilj te 36-mesečne pogodbe o opravljanju storitev je bil pomagati vladi države pri izvajanju nacionalnega programa upravne rehabilitacije.

Pogodbo sta 30. septembra 1999 podpisala družba OMSAR in pritožnik (v imenu konzorcija). 30. septembra 2002, to je pred datumom prenehanja veljavnosti, je bil podpisan dodatek, s katerim se je trajanje pogodbe podaljšalo za nadaljnjih šest mesecev, in sicer od oktobra 2002 do marca 2003.

V zvezi z obema očitkoma je Komisija podala naslednje pripombe:

(1) Povračilo zneska 29 306,65 EUR zaradi nepoštene razlage pogodbe o podpori domače pisarne

V zvezi s prvo trditvijo pritožnika je Komisija navedla, da je delegacija po preveritvi računa pritožnika, prejetega 28. oktobra 2002 in ki zajema obdobje od julija do septembra 2002, ugotovila, da so bili stroški za dejavnosti za nazaj vključeni v rubriko „Osebni prejemki osebja“. Glede na to, da ti stroški niso bili predvideni v pogodbenih določbah, je delegacija preverila prejšnja plačila iz avgusta 2000 in zajemala storitve, opravljene med 30. septembrom 1999 in 30. junijem 2002. Na podlagi tega preverjanja je delegacija ugotovila, da je bil pritožniku neupravičeno izplačan skupni znesek v višini 29 306,65 EUR.

V pismu z dne 22. januarja 2003 je Delegacija obvestila pritožnika, da se nazadovanje šteje za del splošnih stroškov izvajalca in da zato pristojbine in s tem povezani izdatki ne bi smeli biti zaračunani. Komisija je zato pritožnika obvestila, da je potreben popravek računa in da bo neupravičeno izplačan znesek izterjan tako, da se bo odštel od naslednjega računa družbe.

V pismih z dne 5. marca in 19. maja 2003 je pritožnik trdil, da je družba OMSAR podala ponudbo za „ *nadomestilo (...) stroškov vozovnic in dnevnic za nadomestne misije* “ in da je pritožnik ravnal v skladu s prejetimi navodili. Ker pa je bil pritožnik 14. maja 2003 obveščen, delegacija ni našla dokumentov, ki bi podpirali potrditev takega sporazuma s strani Komisije. Kljub zahtevi v zvezi s tem ni bil predložen noben dokaz v zvezi s tem.

Pritožnik se je v svoji pritožbi skliceval na pismo, ki ga je 10. decembra 1999 poslal vodja delegacije in v katerem so bili določeni pogoji za zahtevke za plačila, in sicer uradna odobritev naročnika po predhodnih informacijah Komisiji v zvezi z zaposlitvijo člana nadzorne skupine za nazaj kot strokovnjaka za kratkoročno obdobje. Komisija je ugotovila, da so bili ti strokovnjaki v skladu s pogodbenimi pogoji pooblaščeni za izvajanje kratkoročnih misij v prvih šestih mesecih

projekta, za katere so bili v celoti plačani.

V zvezi z dejavnostmi za nazaj pa pogodbene določbe niso posebej predvidele nobenega nadomestila ali povračila stroškov (4), ki so se šteli za del splošnih stroškov svetovalca. To je priznal pritožnik, ko je v svoji pritožbi navedel, da bi se *morala „prejšnja priglasitev in popravek Komisije (…) uporabljati za prihodnje in ne za pretekle prispevke podpore domačega urada* “. Vendar se je zdelo, da pritožnik ne upošteva dejstva, da v skladu s členom 90.3 Splošnih pogojev za pogodbe o opravljanju storitev, ki jih financira Evropska skupnost v sredozemskih državah in ozemljih (v nadaljnjem besedilu *: splošni pogoji), „plačilo vmesnih plačil nima narave končnega plačila, ki prejemnika odvezuje njegove obveznosti* “. Poleg tega dejstva, da so bila prejšnja plačila sproščena, ne da bi se odkrile nepravilnosti, ni bilo mogoče šteti za veljavno spremembo pogodbenih pogojev. V skladu s členom 105 posebnih pogojev pogodbe je bila taka sprememba mogoča le z dodatkom. Zato je morala Komisija v skladu z dobrim finančnim poslovodenjem in v skladu z ustreznimi pogodbenimi določbami zagotoviti, da so bila sredstva Skupnosti porabljena v skladu z določbami pogodbe in da je imela tudi legitimno pravico do izpodbijanja plačila neupravičeno izplačanih zneskov.

V zvezi s trditvijo pritožnika, da njegova legitimna pričakovanja niso bila spoštovana (5) , je Komisija ugotovila, da v skladu s sodno prakso Sodišča Skupnosti pravica do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj velja za vsakega posameznika, ki je v položaju, v katerem je očitno, da ga je uprava Skupnosti pripeljala do razumnega pričakovanja. Oseba se lahko sklicuje na kršitev tega načela le, če ji je uprava dala „natančna zagotovila“. V tem primeru pritožnik ni predložil nobenih dokazov, ki bi dokazovali, da je Komisija potrdila sporazum, v skladu s katerim bi bilo treba povrniti stroške, povezane z dejavnostmi zamrznitve. Komisija je menila, da je imela zadostna pravna podlaga za zahtevek za povračilo v višini 29 306,65 EUR. Vendar je Komisija priznala, da je prišlo do določene zamude pri odkrivanju nepravilnosti plačil, izvršenih za dejavnosti zadrževanja za nazaj, in je zato pritožniku izrazila svoje obžalovanje.

(2) Neodločnost in neodzivnost glede pritožnikovega načrta za drugo fazo projekta

V zvezi z drugo trditvijo pritožnika je Komisija navedla, da je naročnik v času, ko naj bi bila sprejeta odločitev o drugi fazi projekta, podal kritične pripombe glede slabe kakovosti storitev tehnične pomoči, ki jih zagotavlja pritožnik. Ne glede na to je Komisija sprejela ukrepe, da bi zagotovila nadaljevanje projekta in njegovo nadaljnje izvajanje v drugi fazi. Štiri mesece pred iztekom pogodbe, tj. 21. maja 2002, je Komisija opredelila pogoje, pod katerimi je treba izvesti tako drugo fazo, in v ta namen vzpostavila dvofazni program. V prvi fazi do julija 2002 naj bi OMSAR predložil predlog programa za posodobitev uprave. Če bi bil dosežen dogovor, je bila predvidena nova faza, ki naj bi se začela septembra 2002, v kateri je bilo treba opredeliti vlogo OMSAR, potrebe po tehnični pomoči in naročila storitev, ki jih je treba pripraviti.

OMSAR je Komisiji predložil tri zaporedne predloge za okvir za prihodnje intervencije („FFAI“).

Komisija je poudarila, da datumi, navedeni v pritožnikovi trditvi, niso popolnoma sovpadali s tistimi, ki jih je navedla Komisija. Pritožnik je navedel, da je bil načrt prvič predložen junija 2002, vendar so bile šele 18. julija 2002, ko je OMSAR s pomočjo PMC pripravil začasni dokument FFAI, odkrite pomanjkljivosti.

Zaradi časovnih omejitev je bila z dodatkom, podpisanim 30. septembra 2002, podaljšana pogodba s konzorcijem za nadaljnjih šest mesecev do marca 2003. Delegacija je ta dodatek odobrila 11. oktobra 2002, sedež Komisije pa ga je potrdil.

Komisija je 4. novembra 2002 predložila svoje pripombe glede predloga FFAI. Šele 6. februarja 2003 – in ne v začetku decembra 2002, kot je navedel pritožnik – je OMSAR Komisiji predložil posodobljeno različico načrta. Na sestanku 24. februarja 2003 je delegacija OMSAR in PMC obvestila o svojem mnenju o novem načrtu. Družba OMSAR je 10. marca 2003 ponovno poslala novo različico načrta, ki je bila dokončno potrjena 19. marca 2003 z nekaj pripombami.

Čeprav je bil postopek odločanja sicer dolg, je Komisija menila, da je več dejavnikov pojasnilo zamude, ki jih nikakor ni mogoče pripisati izključno Komisiji. Kot je bilo že dokazano, Komisija ni ostala pasivna in je storila vse, kar je v njeni moči, da bi zagotovila nadaljevanje projekta. Večino časa, ki je pretekel do končne odobritve FFAI, bi bilo mogoče shraniti, če bi zahtevani dokument že od začetka izpolnjeval pričakovane zahteve glede kakovosti. Komisija je morala zaradi dobrega finančnega in pogodbenega upravljanja zahtevati revizijo FFAI.

Komisija je nadalje poudarila, da je kljub dejstvu, da je bila izvedba projekta zamujena, sprejela ustrezne ukrepe in podaljšala trajanje pogodbe, s čimer je zagotovila zadostna proračunska sredstva za kritje šestmesečnega podaljšanja. Ti ukrepi so omogočili PMC, da obdrži svoje osebje.

Komisija je priznala, da se mnenja z družbo OMSAR glede tega, kako omogočiti nadaljnje sodelovanje pritožnika po izteku pogodbe 31. marca 2003, nekoliko razlikujejo. Medtem ko je OMSAR predvidel podpis nove pogodbe v skladu s postopkom s pogajanji, je delegacija menila, da je primerneje spremeniti pogodbo z dodatkom.

Zaradi časovnih omejitev je delegacija spremenila svoj pristop in z dopisom z dne 26. marca 2003 obvestila OMSAR o možnosti postopka s pogajanji s konzorcijem. V skladu s tem je OMSAR 4. aprila 2003 predložil rezultate pogajanj s pritožnikom, vključno s življenjepisi strokovnjakov in revizijo cen.

Po oceni predloga je delegacija 15. aprila 2003 obvestila OMSAR, da ne more predložiti predloga sedežu Komisije v odobritev, ker (i) so bili predlagani življenjepisi podstandardni in pogosto nezadostni po kakovosti in (ii) je Komisija ugotovila, da so se pristojbine znatno zvišale v primerjavi s tistimi iz pogodbe, ki je pravkar potekla. Ta povišanja pristojbin so se gibala od 25 % do 30 % brez mednarodnega prevoza in od 30 % do 39 %, vključno z mednarodnim prevozom. To povečanje je pomenilo določitev dnevnega zneska 919 EUR za honorarje kratkoročnih mednarodnih strokovnjakov. To bi privedlo do precej višjih plač kot v drugih pogodbah iste narave, ki se izvajajo v okviru projekta.

Delegacija se je sklicevala na okrožnico z dne 8. januarja 2003 o spremembi cen, ki jo je izdal Generalni direktorat Komisije za proračun. Pritožnik je prej uporabil indeks cen za izračun zvišanja pristojbin. Zaradi uporabe določb okrožnice in brez neupravičenih stroškov za mednarodni prevoz so se pristojbine zvišale z 8,6 % na 19 %, namesto s 30 % na 39 %, kot je

zahteval konzorcij. V skladu s tem izračunom je bilo v zapisniku sestanka z dne 24. februarja 2003, poslanem družbi OMSAR in vodji ekipe projekta, navedeno, da je predvideno povišanje pristojbine za 10 %.

Zato je bilo po ponovni presoji spisa jasno, da so bile zamude, ki jih je mogoče pripisati Komisiji, upravičene. Poleg tega je bila prvotna odločitev o zavrnitvi predloga za postopek s pogajanji utemeljena tako zaradi dobrega finančnega poslovodenja kot zaradi obveznosti Komisije, da zagotovi porabo sredstev Skupnosti v skladu z obstoječimi določbami.

Komisija je sklenila, da so njene službe ravnale pravilno, spoštovale pravila in načela, ki so zanjo zavezujoča, in da zato ni prišlo do nepravilnosti.

Pripombe pritožnika

Pritožnik je v svojih pripombah ponovil pripombe, ki jih je podal v pismu varuhu človekovih pravic z dne 3. decembra 2004. Navedla je, da čeprav je bila odločitev varuha človekovih pravic, da ne bo obravnaval svojih trditev na podlagi člena 2(4) statuta varuha človekovih pravic, formalno pravilna, morda ne bo dosegla tistega, kar je potrebno za posredovanje povratnih informacij Komisiji, in bi ji tako lahko odvzela možnost, da se uči iz težav, povezanih z izvajanjem projekta. Glede na to je pritožnik priporočil, naj se člen 2(4) ponovno preuči, da se dvoletni zastaralni rok ne bi več uporabljal za upravičene pritožbe.

V zvezi s *prvo trditvijo* je pritožnik navedel, da je Komisija, čeprav je priznala, da je prišlo do „določene zamude“ pri odkrivanju nepravilnosti plačil za nazaj, vztrajala pri svojem stališču, da ima zadostne pravne podlage, da od konzorcija zahteva povračilo v višini 29 306,65 EUR, saj naj bi bil ta znesek pritožniku neupravičeno plačan od začetka projekta 30. septembra 1999.

V zvezi s tem je pritožnik opozoril, da je bil izvod pisma z dne 30. septembra 1999, ki ga je napisal OMSAR, na voljo delegaciji že več kot pet let. V tem dopisu je minister pritožnika opozoril na številna vprašanja, o katerih je delegacija razpravljala in se z njimi strinjala, vključno s stroški podporne skupine. Natančneje, OMSAR je navedel, da: „ *G. [X]* [generalni direktor pritožnika], *[P.] in [B.] se štejejo za podporno ekipo glavnega urada,* zato *so upravičeni le do [sic] letalskih vozovnic in dnevnic* “ (poudarek pritožnika). Poleg tega je imela delegacija spremne dokumente za vsako varnostno misijo, vse pooblaščene podpise OMSAR in uradno potrditev s strani same delegacije. Ti dokumenti so pokazali, da je konzorcij upošteval ustrezna pravila, ki sta jih določila OMSAR in Delegacija, zato je zaračunal potne stroške in dnevnice samo za nazaj in nikoli za pristojbine.

Namesto tega je Komisija poskušala utemeljiti legitimnost svojih prizadevanj, da bi z retroaktivnim učinkom zahtevala plačila, izvršena v obdobju, daljšem od treh let. Pritožnik je menil, da zgoraj navedeni dokazi v zadostni meri podpirajo njegovo stališče, da je treba zahtevek delegacije za povračilo šteti za „nepravilen“.

V zvezi z *drugo trditvijo* je pritožnik navedel, da je bilo mnenje Komisije umeščeno na poseben način, in sicer s poudarjanjem stališča naročnika o domnevno nizki kakovosti storitev tehnične pomoči, ki jih zagotavlja pritožnik. To je bilo nenavadno, ker delegacija namerno ni upoštevala mnenja svojih strokovnjakov za spremljanje. Ti strokovnjaki, ki so pokazali popolno

ozaveščenost o zelo zapleteni in težavni politiki, v kateri je konzorcij izvajal projekt, so ob izteku pogodbe (poročilo PC/M06 z dne 2. oktobra 2002) menili, da so bili „doseganje rezultatov do zdaj“, „sposobnost doseganja ciljev“ in „potencialna trajnost“ vsi „standardni, v skladu z načrtom“. V povzetku sklepnih ugotovitev ni bilo poročil o posebnih „težavah/potrebah po ukrepanju“. Kontekstualizacija mnenja Komisije je bila v najboljšem primeru samovoljna in zagotovo ni upoštevna za obravnavano vprašanje.

Samovoljnost in neodločnost delegacije sta dosegli zelo škodljivo stanje v zvezi s postopkom odločanja v zvezi z morebitno drugo fazo. V zvezi s tem je bilo v mnenju Komisije dovolj dokazov za pritožbo. Omenili so na primer dejstvo, da je delegacija dejansko potrebovala najmanj štiri mesece, da je predložila pripombe na prvi predlog za FFAI. V mnenju Komisije so bili na različnih točkah predstavljeni dokazi o „samovoljnosti“, zlasti kadar so se med OMSAR in delegacijo pojavila različna mnenja, ali o zadevah v zvezi s pripravo proračuna, načrtovanjem in postopki razširitve. Nepristranski opazovalec ni mogel ugotoviti ničesar drugega kot to, da je bil postopek odločanja v zvezi z razširitvijo projekta zmeden in prežet z različnimi predlogi in napačnimi pričakovanji.

Pritožnik je trdil tudi, da je delegacija samovoljno ravnala. Konzorcij je na primer večkrat zaprosil za smernice o parametrih, ki bi urejali morebitne spremembe obrestnih mer ob vstopu v novo fazo. Delegacija se je odzvala tako, da je pritožnika pozvala, naj bo natančnejša, in po medsebojni razpravi in pogajanjih zahtevala, naj konzorcij in OMSAR predložita predloge v zvezi s tem vprašanjem. Potem ko sta osebje OMSAR in konzorcij porabila veliko časa za razpravo in pregled proračunskih parametrov ter oblikovala skupni predlog za naslednjo fazo projekta, ga je delegacija, ki je predlagala to ureditev, zavrnila.

Pritožnik je navedel, da bi lahko varuh človekovih pravic za pravično in uravnoteženo oceno pritožbe razmislil tudi o tem, da bi zaprosil za mnenje OMSAR.

Pritožnik je podal tudi nekaj podrobnejših pripomb, saj so trditve Komisije nekoliko vplivale na njegove tehnične sposobnosti kot dolgoletni partner Komisije. V zvezi s tem je pritožnik navedel, da ni res, da so bile predlagane pristojbine „veliko višje kot v drugih pogodbah iste narave“. Dejansko je v nekaterih projektih delegacija plačala pristojbine, ki so bile dvakrat višje od predlaganega zneska. Poleg tega so pristojbine, ki jih je pritožnik prejel za podobne projekte v regiji, ki jih financira EU, celo znatno presegale predlagane pristojbine.

Pripombe, da so bili predlagani življenjepisi podstandardni, so bile prav tako netočne. Popolna zavrnitev vseh življenjepisov je okrepila vtis, da delegacija zgolj išče izgovor za zavrnitev predloga.

Ne glede na ugotovljeno dvoumnost, na primer glede vprašanj v zvezi s pristojbinami, delegacija ni nikoli povabila konzorcija k razpravi o predlogu, ki mu je bil predložen, kaj šele o predlaganih strokovnjakih in pristojbinah. Namesto da bi se vključili v zrelo razpravo, ki bi lahko privedla do revizije določenih elementov, je bil celoten predlog preprosto zavrnjen, ne da bi imel OMSAR ali pritožnik kakršno koli možnost za zaslišanje.

Na podlagi navedenega se konzorcij ni strinjal s stališčem Komisije, da so njene službe ravnale pravilno in da ni bilo nepravilnosti.

Nadaljnje poizvedbe

Po analizi mnenja Komisije in pripomb pritožnika se je izkazalo, da so potrebne nadaljnje preiskave. Varuh človekovih pravic je zato 15. marca 2006 pisal Komisiji z naslednjo zahtevo za dodatne informacije in mnenje o novi domnevi:

(I) Zahteva za dodatne informacije:

(1) Pritožnik je v svoji pritožbi navedel, da *so bili „izračunani dnevnice in stroški vozovnice, računi* (ki jih je odobril OMSAR) preverjeni in potrjeni s strani delegacije ter *nazadnje in vedno povrnjeni s strani Komisije v Bruslju* " (poudarek dodan). Pritožnik je v svojih pripombah na mnenje Komisije trdil, da delegacija razpolaga z

„serija spremnih dokumentov [sic] vsaki in vsaki podporni misiji, pri čemer so vsi imeli zakonite podpise OMSAR in uradno potrditev same delegacije *, da bi dokazali, da je konzorcij upošteval zadevna pravila, ki sta jih določila OMSAR in Delegacija, ter tako zgolj zaračunal potne stroške in dnevnice za nazaj in nikoli nobenih pristojbin* " (poudarek dodan).

Ali lahko Komisija zato (i) predloži pripombe o pomembnosti potrditve misij za zapiranje s strani delegacije in (ii) pošlje kopijo dokumentov, s katerimi je potrdila račune, ki jih je poslal pritožnik?

(2) Dopis družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999 pritožniku, ki je bil prepisan vodji delegacije, se je v zvezi s fazo pred ustanovitvijo nanašal na

„ *z* delegacijo EU so bila obravnavana in dogovorjena *naslednja vprašanja: (...) 2. Pristojbine podporne ekipe glavnega urada za predzačetno fazo: X. [generalni direktor* pritožnika *], g. P. in g. B. se štejejo za podporno ekipo glavnega urada,* zato so upravičeni le do [sic *] letalskih vozovnic in dnevnic"* (poudarek dodan).

Zdi se, da pismo Delegacije pritožniku z dne 10. decembra 1999, v katerem je navedeno le, da račun za takse ne bo dovoljen, ni v nasprotju z izjavo iz pisma družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999 v zvezi s povračilom potnih stroškov in dnevnic v fazi pred ustanovitvijo. Ali lahko Komisija predloži pripombe v zvezi s tem in pojasni, kaj je bila „faza pred začetkom" in katero obdobje je zajemala?

(3) Varuh človekovih pravic ugotavlja tudi, da je Komisija v pismu z dne 22. januarja 2003 obvestila pritožnika, da bo izterjala zneske računov za obdobje od 30. septembra 1999 (to je začetek pogodbe) do 30. junija 2002. Vendar je Komisija v svojem mnenju navedla, da so bili v prvih šestih mesecih projekta (tj. od 30. septembra 1999 do 31. marca 2000) strokovnjaki iz podporne skupine pooblaščeni za izvajanje kratkoročnih misij in da so bili za te misije v celoti plačani. Zgoraj navedeni izjavi je težko uskladiti na prvi pogled. Ali lahko Komisija predloži pripombe v zvezi s tem?

(4) Komisija je v svojem mnenju navedla, da pogodbene določbe izrecno ne predvidevajo nobenega nadomestila ali povračila stroškov za dejavnosti zamrznitve. Ali lahko Komisija v teh okoliščinah pojasni, kdaj je natančno ugotovila, da ti stroški ne bi smeli biti povrnjeni, in zakaj je

potrebovala toliko časa, tj. več kot tri leta po tem, ko so bili poslani prvi računi, da se je seznanila, da ti stroški ne bi smeli biti zaračunani?

(5) Pritožnik je v svojih pripombah navedel, da je kontekstualizacija mnenja Komisije, in sicer sklicevanje na domnevno nizko kakovost storitev tehnične pomoči, ki jih zagotavlja pritožnik, samovoljna in ni pomembna za to vprašanje. Ali lahko Komisija predloži pripombe v zvezi s tem?

(6) Pritožnik je v svojih pripombah navedel, da ni res, da so bile predlagane pristojbine „ *veliko višje kot v drugih pogodbah iste narave* “ (stran 4 mnenja Komisije). Pritožnik je tudi navedel, da je bilo tudi mnenje Komisije, da so predlagani življenjepisi podstandardni, netočno. Ali lahko Komisija predloži pripombe v zvezi s tem?

(II) Zahteva za mnenje o novi domnevi:

(7) Pritožnik je v svojih pripombah trdil, da je bil predlog za drugo fazo projekta preprosto zavrnjen, ne da bi imel OMSAR ali pritožnik možnost zaslišanja. V zvezi s tem se je pritožnik skliceval tudi na arbitrarnost, saj jo je delegacija po eni strani pozvala, naj skupaj z družbo OMSAR predloži predloge v zvezi s proračunskimi parametri, po drugi strani pa je delegacija, ki je predlagala to ureditev, zavrnila skupni predlog. Ali lahko Komisija komentira to novo trditev?

Dodatno mnenje Komisije

Komisija je v dodatnem mnenju navedla naslednje pripombe:

(1) V zvezi s potrditvijo računov je Komisija poudarila, da izjava pritožnika, v skladu s katero je delegacija uradno potrdila spremljevalne preglede, priložene fakturam, ni točna. Dokazila, ki jih je OMSAR poslala delegaciji, so imeli samo podpise predstavnikov OMSAR. Za delegacijo ni običajna praksa, da potrdi račune in dokazila, kar pa tudi v tem primeru ni bilo storjeno.

Kot dokaz za to so bili k dodatnemu mnenju Komisije priloženi vzorčni izvodi zahtevka za račun in list o prisotnosti. Varuh človekovih pravic bo zato imel priložnost oceniti, ali je Komisija potrdila te dokumente ali ne.

(2) V zvezi z drugim vprašanjem Komisija meni, da pismo delegacije z dne 10. decembra 1999 ni v skladu s pismom družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999. Oba dopisa namreč nasprotujeta izdajanju računov in plačilu pristojbin za dejavnosti zamrznitve.

Poleg tega sta stranki te pogodbe, to je družba OMSAR ter pritožnik in njegov partner, dolžni ravnati v skladu s pogoji pogodbe, ki sta jo podpisali. Komisija je kot subjekt javnega financiranja dolžna zagotoviti skladnost plačil s pogoji pogodbe.

Komisija ne izključuje možnosti, da ena ali obe pogodbeni stranki morda nista razumeli, da so bili plačilo in stroški v zvezi s storitvami, ki jih je opravil član zaledne ekipe, vključeni v skupne režijske pristojbine, ki jih je družba OMSAR četrtletno plačevala pritožniku. Vendar tudi ta položaj od Komisije ne bi zahteval, da se strinja s plačili, ki niso bila dovoljena v skladu s pogodbo in ki v skladu s členom 105 posebnih pogojev niso bila uradno odobrena.

G. B. in g. C. sta se o tej zadevi sestala z vodjo delegacije Komisije in sta bila ustrezno

obveščena, da je treba njuno misijo pred ustanovitvijo obravnavati kot podporni ukrep svetovalca. Namen dopisa Komisije z dne 10. decembra 1999 je bil razjasniti to vprašanje.

Kar zadeva vprašanje varuhinje človekovih pravic o fazi pred ustanovitvijo, je Komisija pojasnila, da je bila ta faza, čeprav v mandatu ni predvidena, vključena na zahtevo pritožnika. Zato je bilo v 60-dnevno začetno obdobje, določeno v mandatu, dodano desetdnevno obdobje, da se pritožniku omogoči več časa za posodobitev vsebine projekta.

To se je po eni strani izkazalo za potrebno zaradi razmeroma dolgega časa, ki je pretekel med pripravo mandata in začetkom projekta, na drugi strani pa zaradi zapletenosti projekta, ki je vključeval vse uprave. Začetno obdobje bi lahko trajalo največ 60 dni od datuma podpisa pogodbe. Dejansko člen 7 pravilnika določa, *da se osnutek začetnega poročila predloži v petih (pet) izvodih najpozneje 60 (šestdeset) dni po podpisu pogodbe* . Dejansko je pritožnik v pismu z dne 23. septembra 1999 družbi OMSAR predlagal, da se temu obdobju doda desetdnevno obdobje pred začetkom, ki omogoča opredelitev sprememb okoliščin in, če je mogoče, predlog ustreznih ukrepov za izboljšanje strategije izvajanja projekta. To fazo pred začetkom je odobril OMSAR v pismu z dne 30. septembra 1999. Predhodno poročilo je bilo odobreno na sestanku, ki je potekal 14. oktobra 1999.

(3) V zvezi s tretjim vprašanjem je Komisija navedla, da med obema izjavama ni protislovja, vendar je priznala, da je tema zmedena in lahko zavajajoča. V pismu z dne 22. januarja 2003 je Komisija obvestila pritožnika, da je potreben popravek računa in da bodo neupravičeno plačani zneski povrnjeni s pobotom na naslednjem računu, vendar so se njene pripombe nanašale izključno na stroške, povezane z dejavnostmi zamrznitve. Komisija je v svoji drugi izjavi varuhu človekovih pravic nameravala pojasniti, da so bili člani podporne skupine, čeprav so opravili kratkoročne naloge, že plačani kot varovalni mehanizmi in zato brez ustreznega dovoljenja (člen 105 posebnih pogojev) niso mogli prejeti drugega plačila.

Status strokovnjaka, ki opravlja misijo, ni nepomemben. Če se naloga izvedenca šteje za podporno misijo, zaračunavanje pristojbin ni dovoljeno. Nasprotno, če strokovni član nadzorne skupine opravlja nalogo kot kratkotrajni strokovnjak, je plačilo za to nalogo dovoljeno. To različno obravnavanje je jasno navedeno v dopisu družbe OMSAR z dne 4. julija 2000. Šele po predhodni odobritvi so se lahko člani nadzorne skupine, ki se je zadržala, uporabljali kot kratkotrajni strokovnjaki.

(4) V zvezi s četrtim vprašanjem je Komisija navedla, da je izvajanje pogodbe potekalo v času, ko je bilo spremljanje dejavnosti omejeno zaradi omejenega števila zaposlenih v delegaciji. To pomanjkanje človeških virov je povzročilo določeno zamudo pri odkrivanju neupravičeno izplačanih plačil za dejavnosti zadrževanja, za katere je Komisija že izrazila svoje obžalovanje pritožniku v svojem mnenju z dne 22. decembra 2004.

Šele januarja 2003, ko je postopek dekoncentracije začel v celoti delovati, je delegacija prejela okrepitev človeških virov in odkrila te težave. Takoj ko se je Komisija seznanila s tem položajem, je sporno vprašanje obravnavala z dopisom z dne 22. januarja 2003. To se je zgodilo v obdobju izvajanja pogodbe. V zvezi s tem se Komisija zaveda, da so v skladu s

členom 90.3 splošnih pogojev, ki se uporabljajo za pogodbo, plačila, izvršena pred iztekom pogodbe, vmesna plačila in nimajo narave končnih plačil, ki prejemnika odvezujejo od njegove obveznosti.

Čeprav je bil čas, potreben za odkrivanje težav, res dolg, Komisija ponavlja svoje stališče, da dejstva, da so bila prejšnja plačila sproščena, ni mogoče šteti za veljavno spremembo pogodbenih pogojev. To bi bilo v skladu s členom 105 posebnih pogojev mogoče doseči le z dodatkom „ *ki ga podpišeta svetovalec in naročnik ter odobri Evropska komisija* “. Zamude ni bilo mogoče zahtevati za ureditev zneskov, ki so bili neupravičeno plačani med izvajanjem pogodbe, in pritožniku ni bilo omogočeno, da bi menil, da so bili ti zneski pravilno plačani in jih Komisija ni mogla izterjati.

(5) V zvezi s petim vprašanjem je Komisija navedla, da je njeno oceno kakovosti storitev, ki jih je opravil pritožnik, potrdil upravičenec do same tehnične pomoči. Družba OMSAR je 16. maja 2002 delegaciji poslala pismo, v katerem je v zvezi s pritožnikom podala naslednje kritične pripombe: strokovna nesposobnost nekaterih strokovnjakov, pomanjkanje dinamike in fleksibilnosti v ekipi, neodzivnost vodje projekta, nezadostna koordinacija in presežek birokracije.

Kar zadeva pritožnikovo trditev, da izpodbijana ocena ni bila pomembna za to vprašanje, se zdi, da pritožnik ne upošteva dejstva, da bi lahko odločitev o nadaljevanju projekta v drugi fazi ali preusmeritvi dodeljenih sredstev sprejela le Komisija v dogovoru z družbo OMSAR. V zvezi s tem je bila obveznost Komisije, da vzdržuje tesne stike z OMSAR, da bi analizirala in odpravila posebne težave, ki so se pojavile pri izvajanju projekta. Ta izpodbijana odločba je bila torej sprejeta v skladu z zahtevami dobrega upravljanja.

(6) V zvezi s šestim vprašanjem je Komisija navedla, da se ta točka nanaša na pritožnikovo zahtevo za podaljšanje njegove pogodbe.

Preden je Komisija obravnavala to vprašanje, je želela pojasniti, da spada v okvir diskrecijske pravice Komisije, da odloči, ali se naročilo lahko odda ali ne, in da odobri pogoje naročila, ki ga bo javni naročnik oddal po postopku s pogajanji. Ker pogoji, ki jih je predlagal pritožnik, niso bili sprejemljivi, odobritev ni bila mogoča. Zato je morala Komisija sprejeti odločitev o zavrnitvi predloga za postopek s pogajanji. Zavrnitev je bila utemeljena v interesu dobrega finančnega poslovodenja in obveznosti Komisije, da zagotovi porabo sredstev Skupnosti v skladu z obstoječimi določbami.

Kar zadeva vprašanje o oceni predlaganih pristojbin, ki jo je opravila Komisija, so bile te dejansko višje kot v drugih pogodbah iste narave, podpisanih v okviru projekta. Sprememba cen je pokazala zvišanje od 30 % do 39 %, vključno z mednarodnim prevozom, in bi pomenila določitev dnevnega zneska 919 EUR za pristojbine kratkoročnih mednarodnih strokovnjakov, vključno z mednarodnim prevozom. V nasprotju z neutemeljenim mnenjem pritožnika je ta sprememba cene pomenila višji znesek od tistega, ki se uporablja za druge podobne pogodbe, podpisane v okviru projekta. Zaradi zaupnosti in da ne bi škodovali poslovnim interesom zadevnih družb, se bo Komisija vzdržala podajanja dodatnih podrobnosti o teh pogodbah.

Vendar Komisija hrani kopije takih pogodb, ki so na voljo varuhu človekovih pravic, če meni, da je potreben pregled spisa.

V zvezi s kakovostjo življenjepisov je Komisija ponovila stališče, ki ga je predhodno izrazila 22. decembra 2004. Iz tabele, priložene dopisu delegacije OMSAR z dne 15. aprila 2003, je Komisija sklepala, da večina predlaganih življenjepisov ne ustreza zahtevanim profilom za zadevni projekt. Samo trije od desetih profilov bi se lahko šteli za primerne. Vendar zavrnitev teh življenjepisov za projekt ne pomeni, da vodja skupine ali drugi predlagani strokovnjaki ne bodo nikoli več sodelovali pri drugih projektih, ki jih financira EU.

(7) Kar zadeva pritožnikovo novo trditev, je Komisija navedla, da se z njo ne more strinjati. Razprave med delegacijo in OMSAR o drugi fazi projekta so se začele 18. julija 2002 in naj bi se končale do 30. septembra 2002. Ker pa do določenega roka ni bilo mogoče pridobiti sprejemljivega delovnega načrta, je Komisija s podaljšanjem pogodbe do marca 2003 pokazala največjo prožnost do pritožnika. Družba in družba OMSAR sta imela zato za pripravo delovnega načrta na voljo dodatnih šest mesecev.

Kljub dejstvu, da je Komisija predložila svoje pripombe o zavrnjenem delovnem načrtu in nekatere smernice za pripravo tega dokumenta že 4. novembra 2002, je bil sprejemljiv delovni načrt predložen šele 10. marca 2003 in odobren 19. marca 2003 z nekaterimi pripombami.

Delegacija je 6. marca 2003 organizirala sestanek z družbo OMSAR in pritožnikom, da bi pojasnila, kako bi bilo mogoče podaljšati pogodbo o tehnični pomoči. Kljub začetnemu nesoglasju z družbo OMSAR glede načina ukrepanja, da bi se olajšalo nadaljnje sodelovanje pritožnika po izteku pogodbe, je Komisija s spremembo svojega pristopa ponovno pokazala največjo prožnost. Komisija se je dejansko strinjala z družbo OMSAR, da bi bilo treba po postopku s pogajanji s pritožnikom podpisati novo pogodbo, čeprav je menila, da je ustrezneje spremeniti pogodbo z dodatkom.

V zvezi s prilagoditvijo pristojbin je delegacija stalno zagotavljala dialog s pritožnikom. Dne 17. februarja 2003 je pritožnik delegaciji poslal pismo, na katerega je bil ustrezno odgovoril 26. februarja 2003. V odgovor na ta odgovor je pritožnik 5. marca 2003 delegaciji poslal dodatno pismo. Po drugi strani pa so potekala različna neformalna srečanja med družbo OMSAR, pritožnikom in delegacijo, na katerih je ta pritožnika obvestila, da je v mejah mogoča določena stopnja prožnosti. Eden od teh sestankov je potekal 24. februarja 2003. V zapisniku, ki je bil po elektronski pošti ustrezno posredovan vodji pritožnikove ekipe, je bilo jasno navedeno, da bi morebitno povečanje znašalo 10 %.

Če pogajanja niso bila uspešna, je bilo to posledica nepripravljenosti družbe, da bi upoštevala smernice delegacije. Komisija je morala predlagati in odločiti o financiranju in izvajanju druge faze projekta v skladu z dobrim finančnim poslovodenjem in v skladu z ustreznimi obstoječimi določbami. Komisija je morala zagotoviti, da so bila sredstva Skupnosti porabljena v skladu z zahtevami dobrega upravljanja, in je imela legitimno pravico, da zavrne finančne pogoje, ki jih je zahteval pritožnik.

Dodatne pripombe pritožnika

(1) V zvezi z odgovorom Komisije na prvo vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik ugotovil, da pripomba Komisije ni obravnavala osnovnega problema, ki ga je izpostavil varuh človekovih pravic. Pritožnik je predlagal, naj delegacija „preveri in potrdi naše račune“. Pritožnik je zgolj zaračunal potne stroške in dnevnice v primeru nadomestnih službenih potovanj, v triletnem obdobju pa se je delegacija odločila, da bo te račune plačala brez kakršnih koli pridržkov. Komisija mora zato odgovoriti na vprašanje varuha človekovih pravic.

(2) V zvezi z odgovorom Komisije na drugo vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik v nasprotju s Komisijo menil, da sta dopisa z dne 30. septembra 1999 (od OMSAR) in z dne 10. decembra 1999 (od Delegacije) povsem dosledna, in ugotovil, da so zato do plačila upravičeni le nestroškini sestavni deli dejavnosti za nazaj, tj. potovanja in dnevnice.

(3) Kar zadeva odgovor Komisije na tretje vprašanje varuha človekovih pravic, se je pritožnik strinjal s tem, da je Komisija svoje ravnanje s kratkoročnimi prispevki članov podporne skupine opredelila kot „zavajajoče“ in „zavajajoče“.

(4) V zvezi z odgovorom Komisije na četrto vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik navedel, da se ne more strinjati z izjavo, da je nadzor in upravljanje projekta s strani delegacije oviralo pomanjkanje sredstev. Po mnenju Komisije je bilo opaziti pomanjkanje strokovnih smernic o resnih vprašanjih, medtem ko je bilo preveč nepredvidljivih posegov, za katere se je zdelo, da jih urejajo samo razpoloženja in osebnosti.

(5) V zvezi z odgovorom Komisije na peto vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik navedel, da je seznanjen s pismom OMSAR delegaciji z dne 16. maja 2002 in bi se lahko strinjal, da nekateri strokovnjaki včasih niso bili dovolj dinamični in prožni za reševanje vsakodnevnih izzivov. Vendar je pritožnik ugotovil, da so bili skoraj vsi strokovnjaki, ki so delali na tem projektu, pozitivni, preden so se mu pridružili in so uspešno delali na nadaljnjih projektih, vključno s projekti, ki jih je financirala ES. Natančneje, nekateri od istih strokovnjakov, ki jih je predlagal pritožnik, so bili nato najeti prek neposrednih dogovorov, ki sta jih podprla tako OMSAR kot Delegacija, da bi opravili delo, za katerega so bili predhodno zaprošeni v imenu pritožnika.

(6) V zvezi z odgovorom Komisije na šesto vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik ugotovil, da so bile pristojbine, plačane v prvi fazi projekta, bistveno nižje od pristojbin, plačanih v številnih drugih projektih v državi, ki jih financira ES. Pritožnik je navedel, da je zavajajoče trditi, da bo predlagano povečanje znašalo 30 % ali 38 %. Predlagano povečanje pristojbin, izračunanih po skrbnih in dolgotrajnih razpravah z OMSAR, je bilo 26 % in 28 % za mednarodne strokovnjake in 30 % za nacionalne strokovnjake. To bi bilo treba presojati ob upoštevanju zelo nizke ravni pristojbin na začetku projekta leta 1999 in dejstva, da bi to povečanje veljalo v sedemletnem obdobju.

Pritožnik je tudi navedel, da je bila ocena življenjepisov predlaganih strokovnjakov, ki jih je predstavila Komisija (kar pritožniku ni bilo nikoli prikazano), pristranska in vsebinsko napačna. Delegacija ni pošteno in strokovno preučila predlagane skupine strokovnjakov. Poleg tega nikoli ni bila dana nobena priložnost za razpravo, pregled in, če je to res primerno, zamenjavo

predlaganih strokovnjakov.

(7) V zvezi z mnenjem Komisije o novi trditvi je pritožnik navedel, da je za odgovor na prvotni osnutek potreboval pol leta. Predložena je bila v začetku julija 2002, manjše pripombe pa so bile prejete konec novembra 2002, potem ko sta konzorcij in družba OMSAR veliko zahtevala. Drugi osnutek je bil predložen decembra 2002 in ni bilo nobenih resnih pripomb. Vendar je osebje delegacije podalo več novih direktiv in predlogov, ki so se čez nekaj časa ponovno spremenile.

Delovni načrt je bil pripravljen v tesnem in stalnem sodelovanju z OMSAR, končna različica pa je bila v celoti skupni izdelek, ki odraža stališča in zavezanost samega OMSAR.

Res je, da je bilo v okviru priprave novega delovnega načrta organiziranih več neformalnih srečanj, na katerih je osebje Komisije podalo obširne predloge o obsegu možnega ali dovoljenega zvišanja pristojbin, vendar je Komisija na koncu izrecno odločila, da morata OMSAR in konzorcij rešiti to vprašanje in doseči vzajemno sprejemljiv pristop. V zvezi s tem je OMSAR imenoval odbor, ki bo preučil to zadevo ter predstavil razumen in praktičen predlog. Komisija je navedla, da bo tak skupni predlog verjetno sprejet. Odbor je na koncu pripravil sklepe (povečanje za 20 % do 28 % za mednarodne strokovnjake in 30 % za lokalne strokovnjake), ki so bili sprejemljivi za obe strani, in sicer OMSAR in konzorcij. Ko so bili ti sklepi predstavljeni Komisiji, jih je delegacija zavrnila. To nenavadna luč na odločitev Komisije, da sploh vzpostavi ta dogovor, in ponovno kaže, da Komisija ni bila resno zavezana iskanju konstruktivne rešitve.

PRIZADEVANJA VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC ZA DOSEGO PRIJATELJSKE REŠITVE

Predlog varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev

Po skrbni preučitvi mnenja Komisije in pripomb pritožnika varuh človekovih pravic ni bil zadovoljen, da se je Komisija ustrezno odzvala na pritožnikovo prvo trditev.

To stališče je temeljilo na naslednjih premislekih:

1 Predhodne pripombe v zvezi z dvoletnim rokom in obsegom preiskave

1.1 Pritožnik je družba svetovalcev za upravljanje, ki je bila v konzorciju, ustanovljenem skupaj z drugo družbo, pogodbena stranka pri izvajanju razvojnega projekta Komisije v tretji državi. Po navedbah pritožnika je delegacija Komisije v državi projekta (v nadaljnjem besedilu: delegacija) nepravično upravljala pogodbo za svetovalno podjetje za spremljanje projekta („PMC“), ki je bila podpisana avgusta/september 1999. Pritožnik je v pritožbi evropskemu varuhu človekovih pravic navedel štiri obtožbe in pododmerke. Varuh človekovih pravic je v odgovoru z dne 12. oktobra 2004 pritožnika obvestil, da z izjemo očitkov 2(i) in 4(iii) na podlagi člena 2(4) svojega statuta ni upravičen do obravnave pritožbe. Ta določba določa, da *se „pritožba vloži v dveh letih od datuma, ko je bila oseba, ki je vložila pritožbo, seznanjena z dejstvi, na katerih temelji* “.

1.2 Pritožnik je v svojih dopisih z dne 3. decembra 2004, 26. februarja 2005 in 22. junija 2005 predlagal, naj varuh človekovih pravic razmisli o reviziji navedenega dvoletnega roka iz člena

2(4) njegovega statuta.

1.3 Varuh človekovih pravic je v pismu z dne 22. novembra 2005 pritožnika obvestil, da je v svojem govoru v Evropskem parlamentu z dne 27. oktobra 2005 ob predstavitvi letnega poročila za leto 2004 poudaril, da namerava ponovno preučiti vprašanje statuta varuha človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic je dodala, da se bo v tem okviru upošteval pritožnikov predlog.

1.4 Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je pritožnik v svojih pripombah predlagal, naj varuh človekovih pravic zaprosi za mnenje državnega ministra za upravno reformo (OMSAR). V zvezi s tem želi varuh človekovih pravic poudariti, da se zdi, da informacije iz pritožbe in mnenja Komisije ter informacije, pridobljene na podlagi njegovih nadaljnjih preiskav, zadostujejo za pošteno in uravnoteženo oceno pritožbe. Poleg tega želi poudariti, da člen 3(3) statuta varuha človekovih pravic predvideva možnost, da varuh človekovih pravic zahteva informacije samo od organov držav članic in ne od organov tretjih držav.

1.5 Glede na to, da se pritožnikove trditve nanašajo na pogodbeni spor, je koristno opozoriti, da je varuh človekovih pravic v skladu s členom 195 Pogodbe ES pooblaščen za sprejemanje pritožb „ *v zvezi z nepravilnostmi pri dejavnostih institucij ali organov Skupnosti* “. Varuh človekovih pravic meni, da do nepravilnosti pride, kadar javni organ ne ravna v skladu s pravilom ali načelom, ki je zanj zavezujoče (6) . Nepravilnosti se torej lahko ugotovijo tudi pri izpolnjevanju obveznosti, ki izhajajo iz pogodb, ki so jih sklenile institucije ali organi Skupnosti.

1.6 Vendar varuh človekovih pravic meni, da je obseg pregleda, ki ga lahko opravi v takih primerih, nujno omejen. Varuh človekovih pravic zlasti meni, da ne bi smel poskušati ugotoviti, ali je katera koli stranka kršila pogodbo, če je zadeva sporna. To vprašanje bi lahko učinkovito obravnavalo samo pristojno sodišče, ki bi imelo možnost, da se seznani z argumenti strank v zvezi z upoštevnim nacionalnim pravom in presodi nasprotujoče si dokaze o morebitnih spornih dejanskih vprašanjih.

1.7 Varuh človekovih pravic zato meni, da je v zadevah v zvezi s pogodbenimi spori upravičeno omejiti svojo preiskavo na preučitev, ali mu je institucija ali organ Skupnosti zagotovil skladno in razumno podlago za svoja dejanja in zakaj meni, da je njegovo stališče o pogodbenem položaju upravičeno. V tem primeru varuh človekovih pravic sklene, da njegova preiskava ni razkrila nepravilnosti. Ta sklep ne bo vplival na pravico strank, da njihov pogodbeni spor preuči in avtoritativno reši pristojno sodišče. V obravnavanem primeru člena 50 in 51 splošnih pogojev, ki se uporabljata za pogodbo, predvidevata sporazumno rešitev sporov in, če sporazumna rešitev ni mogoča, sporno pravno sredstvo v skladu z uredbo o spravnem postopku in arbitraži Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu ali v skladu z lokalno zakonodajo.

2 Domnevna neupravičena izterjava in zahtevek za povračilo

2.1 Pritožnik trdi, da je prišlo do nepoštene razlage pogodbe. Natančneje, pritožnik trdi, da je odločitev Komisije z dne 22. januarja 2003 o izterjavi zneska 29 306,65 EUR, ki predstavlja dnevnice in stroške vozovnice za podporno skupino za domače pisarne, ki jih je konzorcij zaračunal v preteklih letih, neutemeljena. Pritožnik zahteva povračilo tega zneska. V podporo svoji trditvi se je pritožnik skliceval na pismo družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999, v

katerem je navedel, da je z Delegacijo dosegel dogovor o številnih vprašanjih, med katerimi je tudi podpora matičnega urada. Pismo, ki je bilo v kopiji poslano delegaciji, pod pogojem, da: „ *Gospod [X]* [izvršni direktor pritožnika], g. *[P] in [B] se štejejo za podporno ekipo glavnega urada,* zato *so upravičeni samo do [sic*] *letalskih vozovnic in dnevnic* " (poudarek pritožnika). Pritožnik se je skliceval tudi na pismo vodje delegacije z dne 10. decembra 1999, ki po njegovem mnenju podpira njegovo stališče.

2.2 Komisija je v svojem mnenju navedla, da je delegacija po preveritvi računa za obdobje od julija do septembra 2002, ki ga je od pritožnika prejela 28. oktobra 2002, ugotovila, da so bili stroški za nazaj vključeni v rubriko „Osebni prejemki osebja". Glede na to, da ti stroški niso bili predvideni v pogodbenih določbah, je delegacija preverila prejšnja plačila iz avgusta 2000 in zajemala storitve, opravljene med 30. septembrom 1999 in 30. junijem 2002. Na podlagi tega preverjanja je delegacija ugotovila, da je bil pritožniku neupravičeno izplačan skupni znesek v višini 29 306,65 EUR. Delegacija je pritožnika obvestila, da se za nazaj šteje, da je del splošnih stroškov izvajalca in da zato pristojbine in z njimi povezani odhodki ne bi smeli biti zaračunani. Delegacija je pritožnika tako obvestila, da je potreben popravek računa in da bo neupravičeno izplačan znesek izterjan tako, da se ga odšteje od naslednjega računa družbe. Komisija se je sklicevala tudi na člen 90.3 splošnih pogojev, ki se uporabljajo za to pogodbo, *v skladu s katerim „plačilo vmesnih plačil nima narave končnega plačila, ki prejemnika odvezuje njegove obveznosti* ". Poleg tega je navedla, da dejstva, da so bila prejšnja plačila odobrena brez odkritja nepravilnosti, ni mogoče šteti za veljavno spremembo pogodbenih pogojev. Kar zadeva pritožnikovo trditev, da njegova legitimna pričakovanja niso bila spoštovana, je Komisija ugotovila, da se lahko oseba sklicuje na kršitev tega načela le, če mu je uprava dala „natančna zagotovila". Vendar v tem primeru pritožnik ni predložil dokazov, ki bi dokazovali, da je delegacija potrdila sporazum, v skladu s katerim bi bilo treba povrniti stroške, povezane z dejavnostmi zadrževanja. Komisija je menila, da je imela zadostna pravna podlaga za zahtevek za povračilo v višini 29 306,65 EUR. Vendar je Komisija priznala, da je prišlo do določene zamude pri odkrivanju nepravilnosti v zvezi s plačili za dejavnosti zadrževanja, in je zato pritožniku izrazila svoje obžalovanje.

2.3 Pritožnik je v svojih pripombah opozoril, da je bil izvod pisma družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999 na voljo delegaciji že več kot pet let. V tem dopisu je OMSAR pritožnika opozoril na številna vprašanja, o katerih se je razpravljalo in se dogovorilo z delegacijo, vključno s stroški podporne skupine. Pritožnik je tudi navedel, da je delegacija razpolagala z dokazili za vsako varnostno misijo, pri čemer so bili vsi zakoniti podpisi OMSAR in uradna potrditev s strani same delegacije. Ti so pokazali, da je konzorcij upošteval ustrezna pravila, ki sta jih določila OMSAR in Delegacija, in je zato zgolj zaračunal potne stroške in dnevnice za nazaj in nikoli nobenih pristojbin.

2.4 Komisij a je v odgovor na zahtevo varuha človekovih pravic po dodatnih informacijah in v zvezi s prvim vprašanjem v zvezi s potrditvijo računov poudarila, da izjava pritožnika, v skladu s katero je delegacija uradno potrdila spremljevalne preglede, priložene fakturam, ni bila točna. Dokazila, ki jih je OMSAR poslala delegaciji, so imeli samo podpise predstavnikov OMSAR. Za delegacijo ni običajna praksa, da potrdi račune in dokazila, kar pa tudi v tem primeru ni bilo storjeno.

V zvezi z drugim vprašanjem varuha človekovih pravic je Komisija navedla, da po njenem mnenju pismo delegacije z dne 10. decembra 1999 ni v neskladju s pismom družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999, in je menila, da oba dopisa nasprotujeta izdajanju računov in plačilu pristojbin za dejavnosti zamrznitve. G. B. in g. C. sta se o tej zadevi sestala z vodjo delegacije Komisije in sta bila ustrezno obveščena, da je treba njuno misijo pred ustanovitvijo obravnavati kot podporni ukrep svetovalca. Namen dopisa Komisije z dne 10. decembra 1999 je bil razjasniti to vprašanje. Komisija je tudi pojasnila, da je bila na zahtevo pritožnika vključena faza pred ustanovitvijo, tj. faza pred začetkom postopka, čeprav ni predvidena v mandatu. Zato je bilo v 60-dnevno začetno obdobje, določeno v mandatu, dodano desetdnevno obdobje, da se pritožniku omogoči več časa za posodobitev vsebine projekta. To fazo pred začetkom je odobril OMSAR v pismu z dne 30. septembra 1999, poročilo pred ustanovitvijo pa je bilo odobreno na sestanku, ki je potekal 14. oktobra 1999.

Komisija je v odgovoru na tretje vprašanje varuha človekovih pravic navedla, da ni protislovja med izjavami, podanimi na eni strani v dopisu z dne 22. januarja 2003, in po drugi strani v svojem mnenju. V pismu z dne 22. januarja 2003 je Komisija obvestila pritožnika, da je potreben popravek računa in da bodo neupravičeno plačani zneski povrnjeni s pobotom z naslednjim računom, vendar se je skliceval izključno na stroške, povezane z dejavnostmi zamrznitve. Komisija je v svojem mnenju varuhu človekovih pravic pojasnila, da so bili člani podporne skupine, čeprav so opravljali kratkoročne naloge, že plačani kot varovalni mehanizmi in zato niso mogli prejeti drugega plačila, razen če je bilo zahtevano ustrezno dovoljenje (člen 105 posebnih pogojev). Status strokovnjaka, ki opravlja misijo, ni nepomemben. Če se naloga izvedenca šteje za podporno misijo, zaračunavanje pristojbin ni dovoljeno. Nasprotno, če strokovni član nadzorne skupine opravlja nalogo kot kratkotrajni strokovnjak, je plačilo za to nalogo dovoljeno. To različno obravnavanje je jasno navedeno v dopisu družbe OMSAR z dne 4. julija 2000. Šele po predhodni odobritvi so se lahko člani nadzorne skupine, ki se je zadržala, uporabljali kot kratkotrajni strokovnjaki.

Komisija je v odgovoru na četrto vprašanje varuha človekovih pravic navedla, da je izvajanje pogodbe potekalo v času, ko je bilo spremljanje dejavnosti omejeno zaradi omejenega števila zaposlenih v delegaciji. To pomanjkanje človeških virov je pojasnilo določeno zamudo pri odkrivanju neupravičeno izplačanih plačil za dejavnosti zadrževanja, za katere je Komisija že izrazila svoje obžalovanje pritožniku v svojem mnenju z dne 22. decembra 2004. Šele januarja 2003, ko je postopek dekoncentracije začel v celoti delovati, je delegacija dobila okrepitev človeških virov in te težave so bile odkrite. Takoj ko je Komisija izvedela za položaj, je sporno vprašanje obravnavala z dopisom z dne 22. januarja 2003. Čeprav je bil čas, potreben za odkrivanje težav, res dolg, je Komisija ponovila, da ni mogoče trditi, da je zamuda upravičila neupravičeno izplačane zneske med izvajanjem pogodbe, in pritožniku ni omogočila, da bi menil, da so bili ti zneski pravilno plačani in jih Komisija ni mogla izterjati.

2.5 Pritožnik je v dodatnih pripombah navedel, da Komisija ni odgovorila na prvo vprašanje varuha človekovih pravic. V zvezi z drugim vprašanjem je pritožnik v nasprotju s Komisijo menil, da sta dopisa z dne 30. septembra 1999 (od OMSAR) in z dne 10. decembra 1999 (od Delegacije) povsem dosledna, in sklenil, da bi bilo plačilo upravičeno le za nestroškovne

sestavne dele dejavnosti zadrževanja, tj. potovanja in dnevnice. Kar zadeva odgovor Komisije na tretje vprašanje varuha človekovih pravic, se je pritožnik strinjal s tem, da je Komisija svoje ravnanje s kratkoročnimi prispevki članov podporne skupine opredelila kot „zavajajoče“ in „zavajajoče“. V zvezi z odgovorom Komisije na četrto vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik navedel, da se ne more strinjati z izjavo, da je nadzor in upravljanje projekta s strani delegacije oviralo pomanjkanje sredstev. Po mnenju Komisije je bilo opaziti pomanjkanje strokovnih smernic o resnih vprašanjih, medtem ko je bilo preveč nepredvidljivih posegov, za katere se je zdelo, da jih urejajo samo razpoloženja in osebnosti.

2.6 Za obravnavo pritožnikove trditve mora varuh človekovih pravic (i) ugotoviti, (i) ali je bil pritožnik na podlagi pogodbe upravičen do plačila 29 306,65 EUR za dnevnice in stroške vozovnice za podporo domače pisarne (ali „nazaj“ (7)) in (ii) ali je bila odločitev Komisije o izterjavi zneska poštena.
Vprašanje, ali je bil pritožnik na podlagi pogodbe upravičen do plačila v višini 29 306,65 EUR
2.7 V zvezi s prvim vprašanjem, tj. ali je bil pritožnik upravičen do plačila stroškov podporne skupine za domače pisarne, varuh človekovih pravic ugotavlja, da so določbe, ki se uporabljajo za projekt, vsebovane v (i) pogodbenem pismu (pogodbenici sta pritožnik in OMSAR) (8) ; (II) splošne pogoje za pogodbe o opravljanju storitev, ki jih financira Evropska skupnost v sredozemskih državah in ozemljih (v nadaljnjem besedilu: splošni pogoji); III) „posebni pogoji“; in (iv) „referenčne pogoje“. Kar zadeva finančni vidik projekta, posebni pogoji vsebujejo Prilogo D z naslovom „Seznam pristojbin in stroškov (finančni predlog [pritožnika])“.

2.8 Varuh človekovih pravic ugotavlja, da niti splošni pogoji (tj. poglavje VI „Plačila“) niti posebni pogoji ne vsebujejo posebnih določb o stroških podporne skupine za domače pisarne. Pritožnikov finančni predlog (9), ki vsebuje pregled razčlenitve cen (10) , prav tako ne predvideva povračila stroškov podporne skupine za domače pisarne. Varuh človekovih pravic dejansko ugotavlja, da je v točki I.1.5 pritožnikovega finančnega predloga pod " *Izključeni stroški: (...) pisarniško podporno osebje* “. Edini dokument, ki vsebuje izrecno sklicevanje na podporno skupino za domače pisarne, je tehnični predlog pritožnika (11) , in sicer točka 7.3 „Podpora sedeža“. Vendar se ta dokument ne nanaša na stroške podporne skupine za domače pisarne, temveč samo opisuje načela, ki jih pritožnik uporablja pri vseh svojih projektih.

2.9 Varuh človekovih pravic iz zgoraj navedenega sklepa, da pritožnik na podlagi pogodbenih in drugih določb, ki veljajo za projekt, v skladu s pogodbo ni bil upravičen do povračila dnevnic in stroškov vozovnice za podporo domače pisarne.
Vprašanje, ali je bila odločitev Komisije o izterjavi zneska 29 306,65 EUR poštena
2.10 Varuh človekovih pravic mora torej analizirati, ali je bila odločitev Komisije, da izterja znesek v višini 29 306,65 EUR, poštena. V zvezi s tem je pomembno analizirati ustrezne dokumente, razen pogodbe, in sicer (i) pismo OMSAR pritožniku z dne 30. septembra 1999, ki je bilo kopirano vodji delegacije, in (ii) pismo vodje delegacije pritožniku z dne 10. decembra 1999:

V pismu družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999 pritožniku je bil pritožnik obveščen, da je pogodbo potrdil vodja delegacije, in jo pozval, naj nadaljuje fazo pred ustanovitvijo. V dopisu je bilo nadalje navedeno, da

„ Vendar bi vas rad opozoril na naslednja vprašanja, o katerih se je razpravljalo in o katerih se je dogovorilo z delegacijo EU: (...)

2. Pristojbine podporne ekipe glavnega urada za predzačetno fazo *:*

X. [generalni direktor pritožnika], g. [P] in [B] se štejejo za podporno ekipo glavnega urada, zato so upravičeni le do [*sic] letalskih vozovnic in dnevnic . Stopnja dnevnic bi morala biti največ enaka stopnji, ki jo je sprejel Program Združenih narodov za razvoj. (...)* " (poudarek dodan).

V pismu vodje delegacije pritožniku z dne 10. decembra 1999 je navedeno:

„ [W]e vas opomni, da so storitve zaustavitve, ki ste jih ponudili z našo sedanjo pogodbo, vključene v vaše skupne režijske stroške. Če želite kot kratkoročne strokovnjake uporabiti člane nadzorne skupine za nazadovanje, bo moral javni naročnik vaš predlog predhodno in uradno odobriti po predhodnih informacijah Komisiji.

Kot je bilo že obravnavano med zadnjim obiskom gospoda [B] in gospoda [C] v moji pisarni, je treba misijo [izvršnega direktorja pritožnika] in gospoda [B] pred *ustanovitvijo obravnavati kot nazadnjaški ukrep [pritožnika] in* račun pristojbin ne bo dovoljen *(...)* " (poudarek dodan).

2.11 Zato je iz zgoraj navedenega razvidno, da je treba razlikovati med obdobjem pred ustanovitvijo na eni strani in preostankom pogodbenega obdobja na drugi strani.
(I) V zvezi z obdobjem pred ustanovitvijo
2.12 V zvezi z obdobjem pred ustanovitvijo je treba navesti naslednje pripombe. Prvič, varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da „faza pred začetkom delovanja" v mandatu ni predvidena, saj se nanaša le na začetno fazo. Vendar je Komisija v svojem odgovoru na zahtevo varuha človekovih pravic po dodatnih informacijah pojasnila, da je bila faza pred ustanovitvijo desetdnevna faza pred začetkom postopka, ki je bila vključena na zahtevo pritožnika z dne 23. septembra 1999, in da je bila ta faza dodana v šestdesetdnevno začetno obdobje. V skladu s členom 7.1 pravilnika je bilo treba osnutek začetnega poročila predložiti najpozneje 60 dni po podpisu pogodbe (ki je bila dejansko podpisana 30. septembra 1999). Glede na to, da se je Komisija sklicevala na „fazo pred začetkom izvajanja", bi lahko domnevali, da se faza pred ustanovitvijo nanaša na deset dni pred podpisom pogodbe. Vendar se je pritožnik v pismu z dne 23. septembra 1999 družbi OMSAR skliceval na obdobje od 27. septembra do 6. oktobra 1999 kot fazo pred ustanovitvijo. Po drugi strani pa je družba OMSAR v dopisu pritožniku z dne 30. septembra 1999 navedla, da je bila pogodba podpisana in da *ste „vabljeni, da nadaljujete s fazo pred ustanovitvijo* ". Iz tega dopisa je razvidno, da je bila faza pred ustanovitvijo deset dni na samem začetku pogodbe, čeprav ni jasno, ali je to obdobje zajemalo točno prvih deset dni (od 30. septembra do 9. oktobra 1999) pogodbe. Vendar je jasno, da se je predzačetna faza končala do 14. oktobra 1999, kot je Komisija navedla v repliki, da je bilo na ta dan odobreno predhodno poročilo.

2.13 Stranki se strinjata, da za storitve podporne ekipe ni bila upravičena nobena pristojbina niti v obdobju pred ustanovitvijo niti v preostalem obdobju trajanja pogodbe. Zato je treba preučiti,

ali enako velja za dnevnice in potne stroške podporne skupine za domače pisarne, ki se nanašajo na fazo pred ustanovitvijo. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je bilo v pismu OMSAR z dne 30. septembra 1999 izrecno navedeno, da je v skladu z dogovorom z delegacijo podporna skupina za domače pisarne upravičena „ *do letalskih vozovnic in dnevnic"* v obdobju pred ustanovitvijo. Delegacija je prejela kopijo pisma, zato je treba domnevati, da je bila seznanjena z njegovo vsebino. Zato bi bilo logično domnevati, da bi delegacija v zvezi s tem popravila OMSAR, če bi menila, da je slednja napačno predstavila rezultate svojih razprav z delegacijo o tem vprašanju. Vendar varuh človekovih pravic ugotavlja, da delegacija v pismu z dne 10. decembra 1999 ni izvedla nobenega takega popravka, temveč je le poudarila, da za misijo pred ustanovitvijo *ne* bo dovoljen račun *pristojbin* . Glede na navedeno se zdi, da sta se OMSAR in Delegacija strinjala, da bi moral biti pritožnik upravičen do dnevnic in povračila potnih stroškov za službena potovanja podporne ekipe v obdobju pred ustanovitvijo. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija trdila, da je bila zamuda pri odkrivanju neupravičeno izplačanih plačil za dejavnosti zadrževanja zaradi pomanjkanja človeških virov v njeni delegaciji. Ker pa je delegacija, kot je razvidno iz njenega pisma z dne 10. decembra 1999, zadevo preučila, varuh človekovih pravic meni, da navedeni argument ne more pojasniti ravnanja delegacije.

2.14 Varuh človekovih pravic ugotavlja, da mu informacije, ki so mu bile posredovane, ne omogočajo, da bi ugotovil, koliko misij podporne ekipe je bilo opravljenih v obdobju pred ustanovitvijo. Zato varuh človekovih pravic tudi ne more ugotoviti točnega zneska potnih stroškov in dnevnic v zvezi s temi službenimi potovanji. Jasno pa je, da so se takšne misije zgodile. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je v pismu OMSAR Komisiji z dne 4. julija 2000 navedena vsaj ena misija člana podporne skupine, in sicer g. B. (misija od 2. do 17. oktobra 1999).

2.15 Varuh človekovih pravic na podlagi navedenega ugotavlja, da mu Komisija ni zagotovila skladnega in razumnega obračuna pravne podlage za svojo odločitev v zvezi z izterjavo zneskov, ki jih je plačala za potne stroške in dnevnice v zvezi z službenimi potovanji skupine, ki je v desetdnevnem obdobju pred ustanovitvijo dela zamrznila. Začasni sklep varuha človekovih pravic je torej, da bi lahko odločitev Komisije o izterjavi teh zneskov pomenila nepravilnost. Zato bo predlagal sporazumno rešitev v zvezi s tem vidikom zadeve.

(II) Za preostanek pogodbenega obdobja

2.16 Varuh ugotavlja, da je bilo v pismu delegacije z dne 10. decembra 1999 navedeno, da se lahko člani podporne skupine uporabijo kot strokovnjaki za krajši čas, pod pogojem, da (i) je bil predlog predhodno in uradno potrjen s strani naročnika, to je OMSAR, in (ii) je bila Komisija o tem predhodno obveščena. Komisija je v svojem mnenju ponovila, da so bili v prvih šestih mesecih projekta, to je od 30. septembra 1999 do 31. marca 2000, strokovnjaki iz podporne skupine pooblaščeni za izvajanje kratkoročnih misij in so bili zanje v celoti plačani.

2.17 Varuh človekovih pravic je na podlagi dokazov v spisu prišel do naslednjih ugotovitev: Edini dokument v spisu, iz katerega je razvidno, da je OMSAR odobril misijo člana podporne ekipe kot strokovnjaka za krajši čas, je bilo pismo OMSAR delegaciji z dne 4. julija 2000. To pismo se nanaša na misijo g. B. iz podporne ekipe kot strokovnjaka za kratek čas od 27. novembra do 14. decembra 1999. V pismu je navedeno, da je OMSAR 6. decembra 1999

odobril misijo. Vendar v spisu ni nobenega dokumenta, ki bi dokazoval, da je bila Komisija ustrezno obveščena pred izvedbo misije. Navedeno pismo z dne 4. julija 2000 je bilo poslano šest mesecev po tem, ko je OMSAR odobril misijo. Varuh človekovih pravic v spisu ni našel nobenih drugih dokumentov, v katerih bi bilo navedeno, da je OMSAR odobril misije varovalnih mehanizmov kot kratkoročnih strokovnjakov in jih predhodno posredoval delegaciji. Pritožnik se je v svojih pripombah skliceval na uradno potrditev računov s strani delegacije. Vendar je Komisija v repliki navedla, da ni bilo splošne prakse potrditve računov in da to tudi v obravnavani zadevi ni bilo storjeno. Varuh človekovih pravic v zvezi s tem ugotavlja, da v členu 100 posebnih pogojev (v nadaljnjem besedilu: *plačilni postopek*) dejansko ni bilo predvideno, da bo delegacija potrdila račune, temveč je navedla, da je treba plačilne dokumente predložiti OMSAR in „v vednost“ delegaciji. Zato se na podlagi zgornjih premislekov zdi, da ni bilo mogoče ugotoviti, da je bil pritožnik v obdobju po obdobju pred ustanovitvijo upravičen do povračila za storitve varovalnih mehanizmov kot kratkoročnih strokovnjakov.

2.18 Na podlagi navedenega varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija zagotovila skladno in razumno pravno podlago za svoje stališče, da pritožnik ni bil upravičen do potnih stroškov ali dnevnic v zvezi z misijami podporne ekipe, ki so potekale po obdobju pred ustanovitvijo.

2.19 Vendar pa mora varuh človekovih pravic preveriti, ali je Komisija pri odločitvi o izterjavi ustreznega zneska (i) spoštovala legitimna pričakovanja pritožnika in (ii) bila poštena. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da se sklep Komisije o izterjavi nanaša na plačila, ki so bila izvršena v obdobju več kot dveh let in pol, in da je bila ta odločitev sprejeta več kot tri leta po izvršitvi prvega od teh plačil.

2.20 Varuh človekovih pravic v zvezi z legitimnimi pričakovanji ugotavlja, da čeprav se ni izrecno skliceval na načelo legitimnih pričakovanj, se lahko glavni argument pritožnika, da zahteva povračilo zneska, obravnava kot tak. V zvezi s tem je pritožnik trdil, da je navedene račune predložil tri leta in pol in da ga je v tem obdobju vedno plačala Komisija. Varuh človekovih pravic v zvezi s tem ugotavlja, da „ *pravica do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj velja za vsakega posameznika, ki je v položaju, v katerem je očitno, da ga je uprava Skupnosti privedla do upravičenega pričakovanja* “ (12) . V tem primeru varuh človekovih pravic ugotavlja, da pritožnik ni predložil nobenega dokumenta ali drugega elementa, na podlagi katerega bi lahko razumno utemeljil upravičena pričakovanja delegacije, da so bili stroški podporne skupine po obdobju pred ustanovitvijo povrnjeni. Tudi varuh človekovih pravic v spisu ni našel takega dokumenta. Poleg tega varuh človekovih pravic meni, da zgolj dejstvo, da so bili računi plačani, samo po sebi ne more vzbuditi legitimnih pričakovanj. Varuh človekovih pravic na podlagi navedenega meni, da Komisija ni kršila načela varstva legitimnih pričakovanj v zvezi z obdobjem po začetni fazi.

2.21 Nazadnje mora varuh človekovih pravic preučiti, ali dejstvo, da se je Komisija odločila izterjati zadevni znesek tri leta po tem, ko so bili predloženi in plačani prvi računi, pomeni nepoštenost. V zvezi s tem varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je obdobje treh let za ugotavljanje neupravičeno izvršenih plačil dejansko dolgo obdobje. Vendar in kot je bilo že omenjeno, za ta plačila očitno ni bilo nobene pogodbene podlage. Komisija je navedla, da

dejstva, da so bili zadevni računi plačani, ni mogoče šteti za veljavno spremembo pogodbenih pogojev in da bi taka sprememba v skladu s členom 105 posebnih pogojev zahtevala dodatek „ *ki sta ga podpisala svetovalec in naročnik ter odobrila Evropska komisija* “. Varuh človekovih pravic meni, da je ta argument prepričljiv. Poleg tega je treba opozoriti, da je vodja delegacije v svojem pismu z dne 10. decembra 1999 jasno določil pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, če bi bila plačila kljub temu izvršena v zvezi z misijami podporne skupine po začetni fazi. Kot je navedeno zgoraj, pritožnik ni dokazal, da so bili ti pogoji v tem primeru izpolnjeni. Varuh človekovih pravic na podlagi teh premislekov meni, da dejstvo, da so tri leta potekla, preden se je Komisija odločila izterjati ustrezne zneske, ne zadostuje za ugotovitev pritožnikove trditve, da je Komisija ravnala nepošteno v zvezi z obdobjem po začetni fazi. Poleg tega varuh človekovih pravic ugotavlja, da je pritožnik imel koristi od neupravičeno izplačanih zneskov in da Komisija ni zahtevala obresti na zneske, ki jih je izterjala.

3 Zatrjevana neodločnost in neodzivnost glede načrta za drugo fazo projekta

3.1 Pritožnik je trdil, da je Komisija pokazala neodločnost in neodzivnost glede načrta, ki ga je konzorcij predložil junija in decembra 2002 ter ponovno marca 2003 za drugo fazo projekta.

Natančneje, pritožnik je poudaril, da je bil načrt prvič predložen junija 2002, vendar je sledilo obdobje popolnega molka delegacije. Delegacija je novembra 2002 izdala izjavo, v kateri je predlagala nekaj manjših sprememb, vendar šele potem, ko je konzorcij izvajal pritisk na delegacijo. Te spremembe so bile izvedene in spremenjeni načrt je bil predložen v začetku decembra 2002. Sledilo je obdobje popolne tišine. Po mnenju pritožnika je bilo treba ponovno izvajati pritisk na delegacijo, da bi zagotovila smernice o obsegu druge faze. Kot je bilo prvič, so bile le manjše povratne informacije. Tretji predlog, ki je vključeval proračun, je bil pripravljen marca 2003, v katerem so bile obravnavane vse pripombe delegacije, vendar ga je delegacija po precejšnji dodatni zamudi preprosto zavrnila, saj ni bil v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi.

3.2 Komisija je v svojem mnenju opisala različne korake pri oceni pritožnikovega načrta za drugo fazo projekta. Komisija je navedla, da ji je OMSAR predložil tri zaporedne predloge okvira za prihodnje intervencije („FFAI“). Datumi, ki jih je navedel pritožnik, niso popolnoma sovpadali s tistimi, ki jih je imela Komisija. Družba OMSAR je šele 18. julija 2002 s pomočjo PMC predložila začasni dokument FFAI, ki pa je pokazal nekatere pomanjkljivosti. Komisija je 4. novembra 2002 predložila svoje pripombe glede predloga FFAI. Družba OMSAR je šele 6. februarja 2003 in šele v začetku decembra 2002, kot je navedel pritožnik, Komisiji predložila posodobljeno različico načrta. Na sestanku 24. februarja 2003 je delegacija OMSAR in PMC obvestila o svojem mnenju o novem načrtu. Družba OMSAR je 10. marca 2003 ponovno poslala novo različico načrta, ki je bila dokončno potrjena 19. marca 2003 z nekaj pripombami.

Čeprav je bil postopek odločanja sicer dolgotrajen, je Komisija navedla, da je več dejavnikov pojasnilo zamude, ki jih nikakor ni mogoče pripisati izključno Komisiji. Komisija ni ostala pasivna, temveč je storila vse, kar je v njeni moči, da bi zagotovila nadaljevanje projekta. Večino časa, ki je pretekel do končne odobritve FFAI, bi bilo mogoče prihraniti, če bi zahtevani dokument že od začetka izpolnjeval pričakovane zahteve glede kakovosti.

Komisija je nadalje priznala, da se mnenja med njo in družbo OMSAR nekoliko razlikujejo glede

tega, kako nadaljevati s prizadevanji, da se pritožniku omogoči stalna udeležba po izteku pogodbe 31. marca 2003. Medtem ko je OMSAR predvidel podpis nove pogodbe v skladu s postopkom s pogajanji, je delegacija menila, da je primerneje spremeniti pogodbo z dodatkom. Vendar je delegacija zaradi časovnih omejitev spremenila svoj pristop in z dopisom z dne 26. marca 2003 obvestila OMSAR o možnosti postopka s pogajanji s konzorcijem. Po oceni predloga 15. aprila 2003 je delegacija obvestila OMSAR, da iz več razlogov ne more predložiti predloga v odobritev sedežu Komisije. Delegacija se je sklicevala na okrožnico z dne 8. januarja 2003, ki jo je izdal Generalni direktorat Komisije za proračun v zvezi z revizijo cen.

Komisija je sklenila, da je bilo po ponovni oceni spisa jasno, da so bile zamude, ki jih je mogoče pripisati, upravičene. Prvotna odločitev o zavrnitvi predloga za postopek s pogajanji je bila utemeljena z dobrim finančnim poslovodenjem.

3.3 Pritožnik je v svojih pripombah navedel, da je mnenje Komisije samo po sebi zadosten dokaz o zamudah. Komisija se je na primer v svojem mnenju sklicevala na dejstvo, da je delegacija dejansko vzela najmanj štiri mesece, preden je končno predložila pripombe na prvi predlog za FFAI. Nepristranski opazovalec ni mogel ugotoviti ničesar drugega kot to, da je bilo odločanje o podaljšanju projekta zmedeno in prepleteno z različnimi predlogi in napačnimi pričakovanji.

Pritožnik je v svojih pripombah navedel tudi, da je kontekstualizacija mnenja Komisije, in sicer sklicevanje na domnevno nizko kakovost storitev tehnične pomoči, ki jih zagotavlja pritožnik, samovoljna in ni pomembna za to vprašanje. Pritožnik je tudi navedel, da ni res, da so bile predlagane pristojbine „ *veliko višje kot v drugih pogodbah iste narave* “. Pritožnik je tudi navedel, da je bilo tudi mnenje Komisije, da so predlagani življenjepisi podstandardni, netočno.

3.4 Komisija je v odgovoru na peto vprašanje varuha človekovih pravic o nadaljnjih preiskavah v zvezi s sklicevanjem Komisije na domnevno nizko kakovost storitev tehnične pomoči, ki jih zagotavlja pritožnik, navedla, da je njeno oceno kakovosti storitev, ki jih je opravil pritožnik, potrdil upravičenec do same tehnične pomoči. Družba OMSAR je 16. maja 2002 na delegacijo naslovila pismo, v katerem je v zvezi s pritožnikom podala naslednje kritične pripombe: strokovna nesposobnost nekaterih strokovnjakov, pomanjkanje dinamike in fleksibilnosti v ekipi, neodzivnost vodje projekta, nezadostna koordinacija in prekomerna birokracija.

V odgovoru na šesto vprašanje varuha človekovih pravic glede višine predlaganih pristojbin v primerjavi z drugimi pogodbami je Komisija navedla, da so bile predlagane pristojbine dejansko višje kot v drugih pogodbah iste narave, podpisanih v okviru projekta. Sprememba cen je pokazala zvišanje od 30 % do 39 %, vključno z mednarodnim prevozom, in bi pomenila določitev dnevnega zneska 919 EUR za pristojbine kratkoročnih mednarodnih strokovnjakov, vključno z mednarodnim prevozom. V nasprotju z neutemeljenimi stališči pritožnika je ta sprememba cene pomenila višji znesek od tistega, ki se uporablja za druge podobne pogodbe, podpisane v okviru projekta. Zaradi zaupnosti in da ne bi škodovali poslovnim interesom zadevnih družb, je Komisija ugotovila, da ne bo navedla dodatnih podrobnosti o teh pogodbah. Vendar je Komisija poudarila, da hrani kopije takih pogodb, ki so bile na voljo varuhu človekovih pravic, če meni, da je potreben pregled spisa. V zvezi s kakovostjo življenjepisov je Komisija

ponovila stališče, ki ga je izrazila v svojem mnenju z dne 22. decembra 2004. Iz tabele, priložene pismu delegacije OMSAR z dne 15. aprila 2003, je Komisija sklepala, da večina predlaganih življenjepisov ne ustreza zahtevanim profilom za zadevni projekt. Samo trije od desetih profilov bi se lahko šteli za primerne.

3.5 V dodatnih pripombah je pritožnik v zvezi z odgovorom Komisije na peto vprašanje varuha človekovih pravic navedel, da je seznanjen s pismom OMSAR delegaciji z dne 16. maja 2002 in bi se lahko strinjal, da nekateri strokovnjaki včasih niso bili dovolj dinamični in prožni za reševanje vsakodnevnih izzivov. Vendar so bili skoraj vsi strokovnjaki, ki so delali v tem projektu, pozitivni, preden so se pridružili temu projektu in so nato ponovno uspešno sodelovali pri drugih projektih, vključno s projekti, ki jih je financirala Evropska komisija.

V zvezi z odgovorom Komisije na šesto vprašanje varuha človekovih pravic je pritožnik ugotovil, da so bile pristojbine, plačane v prvi fazi projekta, bistveno nižje od pristojbin, plačanih v številnih drugih projektih v državi, ki jih financira ES. Pritožnik je navedel, da je zavajajoče trditi, da bo predlagano povečanje znašalo 30 % ali 38 %. Predlagano povečanje pristojbin po skrbnih in dolgotrajnih razpravah z OMSAR je bilo med 26 % in 28 % za mednarodne strokovnjake in 30 % za nacionalne strokovnjake. To bi bilo treba presojati ob upoštevanju zelo nizke ravni pristojbin na začetku projekta leta 1999 in dejstva, da bi to povečanje veljalo v sedemletnem obdobju. Pritožnik je tudi navedel, da je bila ocena življenjepisov predlaganih strokovnjakov, ki jih je predstavila Komisija in ki pritožniku ni bila nikoli dokazana, pristranska in vsebinsko napačna.

3.6 Varuhinja ugotavlja, da je bil načrt za drugo fazo projekta „Okvir za prihodnje intervencije“. Različne predloge za drugo fazo je predložil OMSAR. Iz dokumentov v spisu je razvidno, da je bila kronologija predlogov, ki jih je predložila družba OMSAR, in odzivov Komisije naslednja:

Dne 18. julija 2002 je OMSAR poslal pismo vodji delegacije z dokumentom z naslovom „Splošni okvir za prihodnje intervencije“, ki vsebuje prednostne naloge OMSAR za prihodnja leta. Delegacija je 4. novembra 2002 odgovorila s podrobnimi pripombami na pismo družbe OMSAR z dne 18. julija 2002. Delegacija je izjavila, da morajo vpletene strani skrbno pregledati dokument. Dne 6. februarja 2003 je OMSAR delegaciji predložil „ *projekt OMSAR za [...] fazo II globalnega delovnega načrta (2003–2005)* “ (13) , ki je bil pripravljen skupaj s pritožnikom in ki je upošteval pripombe delegacije v pismu z dne 4. novembra 2002. Dne 24. februarja 2003 je potekal sestanek med delegacijo, OMSAR in osebjem pritožnika, na katerem je delegacija izrazila svoje mnenje o predlogu. Še en sestanek je potekal 6. marca 2003. Po teh sestankih je OMSAR 10. marca 2003 delegaciji poslal spremenjeno različico globalnega delovnega načrta (2003–2005). Delegacija je s pismom z dne 19. marca 2003 OMSAR odobrila globalni delovni načrt (2003–2005), ob upoštevanju nekaterih pripomb. V pismu z dne 26. marca 2003 je delegacija pozvala družbo OMSAR, naj nadaljuje razprave s pritožnikom o kadrovskih in finančnih vidikih ter pošlje celotno dokumentacijo o pogodbi. Z dopisom z dne 4. aprila 2003 je OMSAR delegaciji predložil poročilo o pogajanjih in dokumentacijo o pogodbi. Delegacija je v pismu z dne 15. aprila 2003 podala podrobne pripombe k predlogu in navedla, da ne more predložiti predloga sedežu v Bruslju v odobritev.

3.7 Iz zgoraj navedene kronologije je razvidno, da se Komisija z izjemo obdobja med 18. julijem in 4. novembrom 2002, v katerem ni bilo odziva na predlog, ni neodločna ali neodzivno odzvala na več predloženih predlogov. V zvezi z obdobjem med 18. julijem in 4. novembrom 2002 *želi varuh človekovih pravic najprej poudariti, da je bil predlog, ki ga je 18. julija 2002 predložil OMSAR, „začasni dokument, ki ga morajo skrbno pregledati vse zainteresirane strani, vključno s samo [* OMSAR *]* “. Zdi se, da se Komisija do konca septembra 2002, to je roka, ki ga je Komisija navedla v svojem mnenju za drugo fazo programa, dejansko ni odzvala na ta predlog, ampak se je namesto tega odločila financirati podaljšanje obstoječe pogodbe za nadaljnjih šest mesecev, to je od 30. septembra 2002 do 31. marca 2003(14) . Komisija se je na prvotni predlog odzvala 4. novembra 2002. Potem ko je OMSAR 6. februarja 2003 predložil drugi predlog, se zdi, da se je delegacija na predložene predloge vsebinsko odzvala. Različna pisma, ki jih je delegacija poslala OMSAR, zlasti pisma z dne 4. novembra 2002 in 15. aprila 2003, so vsebovala podrobne ocene predlogov.

3.8 Varuh človekovih pravic na podlagi navedenega ugotavlja, da v imenu Komisije ni bilo neodločnosti ali neodzivnosti. Ker drugi argumenti, ki jih je pritožnik navedel v svojih pripombah, nimajo neposrednega pomena za pritožnikovo trditev, varuh človekovih pravic meni, da jih ni treba nadalje analizirati.

3.9 Na podlagi zgornjih ugotovitev varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija v zvezi s temi vidiki zadeve nepravilno ravnala.

4 Trditev, da je bil predlog zavrnjen samovoljno in brez možnosti za zaslišanje

4.1 Pritožnik je v svojih pripombah navedel novo trditev, in sicer, da je bil predlog za drugo fazo projekta preprosto zavrnjen, ne da bi imel OMSAR ali pritožnik možnost biti zaslišan. V zvezi s tem je pritožnik trdil tudi, da je bila samovoljna, ker jo je delegacija pozvala, naj skupaj z družbo OMSAR predloži predloge v zvezi s proračunskimi parametri, vendar je delegacija, ki je predlagala to ureditev, skupni predlog nato zavrnila.

4.2 Komisija je v svojem dodatnem mnenju navedla, da se ne more strinjati z navedbami pritožnika. Razprave med delegacijo in OMSAR o drugi fazi projekta so se začele 18. julija 2002 in naj bi se končale do 30. septembra 2002. Ker pa do določenega roka ni bilo mogoče pridobiti sprejemljivega delovnega načrta, je Komisija s podaljšanjem pogodbe do marca 2003 pokazala največjo prožnost do pritožnika. Pritožnik in družba OMSAR sta torej imela za pripravo delovnega načrta na voljo dodatnih šest mesecev. Kljub dejstvu, da je Komisija že 4. novembra 2002 predložila svoje pripombe o zavrnjenem delovnem načrtu in nekatere smernice za pripravo tega dokumenta, je bil sprejemljiv delovni načrt predložen šele 10. marca 2003 in odobren 19. marca 2003 z nekaterimi pripombami. Delegacija je 6. marca 2003 organizirala sestanek z OMSAR in pritožnikom, da bi pojasnila, kako bi bilo mogoče podaljšati pogodbo o tehnični pomoči. Kljub začetnim razhajanjem mnenj med družbo OMSAR in pritožnikom glede tega, kako nadaljevati z omogočanjem nadaljnjega sodelovanja pritožnika po izteku pogodbe, je Komisija s spremembo svojega pristopa ponovno pokazala največjo prožnost. Komisija se je dejansko strinjala z družbo OMSAR, da bi bilo treba po postopku s pogajanji s pritožnikom podpisati novo pogodbo, čeprav je Komisija menila, da je primerneje spremeniti pogodbo z dodatkom.

V zvezi s prilagoditvijo pristojbin je delegacija stalno zagotavljala dialog s pritožnikom. Dne 17. februarja 2003 je pritožnik delegaciji poslal pismo, na katerega je bil ustrezno odgovoril 26. februarja 2003. V odgovor na ta odgovor je pritožnik 5. marca 2003 delegaciji poslal dodatno pismo. Poleg tega so potekala različna neformalna srečanja med družbo OMSAR, pritožnikom in delegacijo, na katerih je slednja pritožnika obvestila, da je mogoča določena prožnost, čeprav v določenih mejah. Eden od teh sestankov je potekal 24. februarja 2003, v zapisniku katerega je bilo jasno navedeno, da bi morebitno povečanje znašalo 10 %. Ta zapisnik je bil ustrezno poslan vodji pritožnikove ekipe po elektronski pošti. Če pogajanja niso bila uspešna, je pritožnik zaradi nepripravljenosti upoštevati smernice delegacije.

4.3 V dodatnih pripombah je pritožnik navedel, da je Komisija potrebovala pol leta, da se je odzvala na prvotni osnutek, ki je bil predložen v začetku julija 2002, medtem ko je do konca novembra 2002 prejela manjše pripombe, potem ko sta konzorcij in OMSAR veliko zahtevala. Drugi osnutek je bil predložen decembra 2002 in ni bilo nobenih resnih pripomb. Vendar je osebje delegacije podalo več novih direktiv in predlogov, čez nekaj časa pa so bile ponovno spremenjene. Res je, da je bilo v okviru priprave novega delovnega načrta organiziranih več neformalnih srečanj, na katerih so uslužbenci Komisije dali obširne predloge o obsegu možnega ali dovoljenega zvišanja pristojbin, vendar je Komisija na koncu izrecno odločila, da morata OMSAR in konzorcij rešiti to vprašanje in doseči vzajemno sprejemljiv pristop. V ta namen je OMSAR imenoval odbor, ki bo preučil to zadevo ter predstavil razumen in praktičen predlog. Komisija je navedla, da bo tak skupni predlog verjetno sprejet. Odbor je na koncu prišel do zaključkov, ki so pomenili povečanje med 20 % in 28 % za mednarodne strokovnjake in 30 % za lokalne strokovnjake, kar je bilo sprejemljivo za obe strani, in sicer OMSAR in konzorcij. Ko pa so bili ti sklepi predloženi Komisiji, jih je delegacija vseeno zavrnila.

4.4 Varuh človekovih pravic iz kronologije dogodkov, predstavljenih v točki 3.6 zgoraj, ugotavlja, da sta se Komisija in OMSAR medsebojno pogovarjala o predlogu za drugo fazo projekta in da je bilo organiziranih tudi več sestankov med Komisijo, OMSAR in pritožnikom. Trditve pritožnika, da je bil predlog zavrnjen, ne da bi imele zainteresirane strani pravico do zaslišanja, zato ni mogoče sprejeti.

V zvezi z domnevno arbitrarnostjo varuh človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija v dopisu z dne 26. marca 2003 družbi OMSAR dejansko navedla, da bi morala družba OMSAR nadaljevati razprave s pritožnikom v zvezi s človeškimi viri in finančnimi vidiki. V tem dopisu je bilo navedeno tudi, da bo treba zadevo poslati delegaciji, ki bo nato ocenila, ali je primerno zaprositi Komisijo za odobritev, da bi se začel postopek s pogajanji. V dopisu je bilo poudarjeno, da bi bila OMSAR pooblaščena za sodelovanje v postopku s pogajanji za formalizacijo osnutka pogodbe, če bi tako zahtevo predložila delegacija in odobrila Komisija. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da v nasprotju s tem, kar je navedel pritožnik, v navedenem dopisu OMSAR ni bilo navedeno, da obstaja dogovor, ki ga je delegacija predlagala ali da bo delegacija predlog v celoti sprejela. To dejansko ne bi moglo biti tako, saj podrobni finančni vidiki predloga še niso bili predloženi delegaciji (15) . Z dopisom z dne 15. aprila 2003 je delegacija obvestila OMSAR, da njenega predloga z dne 4. aprila 2003 ni mogoče odobriti iz razlogov, ki so bili pojasnjeni v podrobni oceni predloga, ki je bila priložena pismu in se je nanašala predvsem na finančne vidike predloga, tj. zvišanje pristojbin in kakovost življenjepisov. Glede na ta rezultat je

delegacija pozvala OMSAR, naj objavi mednarodni javni razpis za izbiro ponudnika tehnične pomoči. Varuh človekovih pravic ugotavlja, da v oceni delegacije ni bilo ničesar, iz česar bi bilo razvidno, da je slednja ravnala samovoljno, ko je zavrnila predlog OMSAR z dne 4. aprila 2003.

4.5 Na podlagi zgornjih preudarkov torej ni bil ugotovljen noben primer nepravilnosti v zvezi z dodatno trditvijo pritožnika.

Možnost prijateljske rešitve

Člen 3(5) njegovega statuta varuhu človekovih pravic nalaga, naj z zadevno institucijo, kolikor je to mogoče, poišče sporazumno rešitev za odpravo nepravilnosti in zadovoljitev pritožnika.

Varuh človekovih pravic je zato Komisiji predložil naslednji predlog za sporazumno rešitev:

Komisija bi lahko ponovno pregledala svojo odločitev o izterjavi zneska 29 306,65 EUR od pritožnika v zvezi s skupino za zapiranje, kolikor se nanaša na tiste dele zneska, ki ustrezajo kupljenim letalskim vozovnicam in dnevnicam, plačanim v desetdnevnem obdobju pred ustanovitvijo.

Odgovor Komisije na predlog varuha človekovih pravic

Komisija je navedla, da je na podlagi predloga varuha človekovih pravic in v interesu sprejetja ukrepov za rešitev zadeve ponovno ocenila zadevo in sprejela predlog varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev.

Komisija je zato ponovno izračunala stroške v zvezi s kupljenimi letalskimi vozovnicami in dnevnicami, plačanimi v desetdnevnem obdobju pred začetkom, na naslednji podlagi:

Varuh človekovih pravic je v svoji odločbi (16) navedel, da „se *zdi, da je bila faza pred ustanovitvijo deset dni na samem začetku pogodbe, čeprav ni jasno, ali je to obdobje zajemalo točno prvih deset dni (od 30. septembra do 9. oktobra 1999) pogodbe. Vendar je jasno, da se je faza pred ustanovitvijo končala do 14. oktobra 1999, kot je Komisija navedla v svojem odgovoru, da je bilo predhodno poročilo odobreno v zvezi* s tem.

Komisija je prvi dan dela varovalnih mehanizmov (kot je navedeno v njihovih časovnih listih) obravnavala kot začetek obdobja pred ustanovitvijo, ki se je tako podaljšalo od 2. oktobra do 11. oktobra 1999 (17) . Zato so se stroški v višini 3 536,23 EUR (18), ki ustrezajo dnevnicam in letalskim vozovnicam, šteli za upravičene.

Komisija je sklenila, da je sprejela predlog varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev. V skladu s tem predlogom se od zneska, ki ga je treba izterjati, odšteje znesek v višini 3 536,23 EUR za letalske vozovnice in dnevnice v obdobju pred ustanovitvijo. Zato bi znesek, ki ga je treba izterjati, namesto začetnega zneska 29 306,65 EUR znašal 25 770,42 EUR. Vendar je Komisija poudarila, da se pritožnik, če ne bi želel sprejeti tega predloga, ne bi bil pripravljen odreči nobeni nadaljnji trditvi.

Pripombe pritožnika

Pritožnik je navedel, da po približno treh letih ne more zanikati, da končni izid pritožbenega postopka še zdaleč ni zadovoljiv. Ker pa je pritožnik priznal, da statut varuha človekovih pravic ne dovoljuje veliko preseganja predlagane sporazumne rešitve, se je odločil, da se vzdrži

nadaljnjih pripomb in sprejel predlog. Pritožnik se je varuhu človekovih pravic zahvalil za njegova prizadevanja in želel vedeti, komu naj Komisija pošlje svoj „račun za poravnavo“.

ODLOČITEV

1 Domnevna neupravičena izterjava in zahtevek za povračilo ter dve drugi očitki

1.1 Pritožnik je družba svetovalcev za upravljanje, ki je bila v konzorciju, ustanovljenem skupaj z drugim podjetjem, pogodbena stranka pri izvajanju razvojnega projekta Evropske komisije v tretji državi. Po navedbah pritožnika je bila pogodba za svetovalno podjetje za spremljanje projektov, podpisana avgusta/septembra 1999, nepravično upravljana s strani delegacije Komisije v državi („delegacija“). Pritožnik je v pritožbi evropskemu varuhu človekovih pravic in v svojih pripombah navedel tri trditve, in sicer, (i) da je bila odločitev Komisije z dne 22. januarja 2003 o izterjavi zneska 29 306,65 EUR, ki predstavlja dnevnice in stroške vozovnice za podporno skupino za domače pisarne, ki jih je konzorcij zaračunal v preteklih letih, neupravičena; (II) Komisija je pokazala neodločnost in neodzivnost glede načrta, ki ga je konzorcij predložil junija in decembra 2002 ter ponovno marca 2003 za drugo fazo projekta; in (iii) predlog za drugo fazo projekta je bil preprosto zavrnjen, brez možnosti zaslišanja družbe OMSAR ali pritožnika.

1.2 Varuh človekovih pravic na podlagi svoje analize spisa v svojem predlogu za sporazumno rešitev z dne 15. februarja 2007 ni ugotovil nepravilnosti v zvezi z navedbama (ii) in (iii) zgoraj.

1.3 Komisija je v zvezi s prvim očitkom v svojem mnenju navedla, da ima dovolj pravnih razlogov, da zahteva vračilo v višini 29 306,65 EUR. Pritožnik je v svojih pripombah opozoril, da je bil izvod pisma družbe OMSAR z dne 30. septembra 1999 na voljo delegaciji že več kot pet let. V tem dopisu je OMSAR pritožnika opozoril na številna vprašanja, o katerih se je razpravljalo in se dogovorilo z delegacijo, vključno s stroški podporne skupine. Varuh človekovih pravic je v zvezi s to točko 15. marca 2006 opravil nadaljnje preiskave, na katere je Komisija odgovorila 20. julija 2006, pri čemer je vztrajala pri svojem stališču, da zahteva povračilo v višini 29 306,65 EUR.

1.4 Varuh človekovih pravic je 15. februarja 2007 na Komisijo naslovil predlog za sporazumno rešitev, v katerem je predlagal, naj Komisija ponovno preuči svojo odločitev, da od pritožnika izterja znesek v višini 29 306,65 EUR, kar zadeva dele zneska, ki ustrezajo kupljenim letalskim vozovnicam in dnevnicam, plačanim v desetdnevnem obdobju pred ustanovitvijo.

1.5 Komisija je v odgovoru z dne 14. maja 2007 navedla, da je v interesu sprejetja ukrepov za rešitev zadeve ponovno preučila zadevo in sprejela predlog varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev. Komisija je pojasnila, da se na podlagi te ponovne ocene stroški v višini 3 536,23 EUR (19) , ki ustrezajo dnevnicam in letalskim vozovnicam, zdaj štejejo za upravičene. Komisija je sklenila, da je bil v skladu s predlogom varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev od zneska, ki ga je treba izterjati, odštet znesek v višini 3 536,23 EUR za letalske vozovnice in dnevnice v obdobju pred ustanovitvijo. Zato bi znesek, ki ga je treba izterjati, namesto začetnega zneska 29 306,65 EUR znašal 25 770,42 EUR.

1.6 Pritožnik je v svojih pripombah sprejel sporazumno rešitev. Vendar je pritožnik navedel, da po približno treh letih ne more zanikati, da končni izid pritožbenega postopka še zdaleč ni zadovoljiv. Ker pa je pritožnik priznal, da statut varuha človekovih pravic ne dovoljuje veliko preseganja predlagane sporazumne rešitve, se je odločil, da se vzdrži nadaljnjih pripomb. Pritožnik se je varuhu človekovih pravic zahvalil za njegova prizadevanja in želel vedeti, komu naj Komisija pošlje svoj „račun za poravnavo“.

1.7 Varuh človekovih pravic ugotavlja, da je pritožnik, čeprav ni popolnoma zadovoljen s splošnim izidom, sprejel sporazumno rešitev. Kar zadeva pritožnikovo vprašanje v zvezi s tem, na koga naj se obrne v zvezi z računom za poravnavo, varuh človekovih pravic zaupa, da bo Komisija nemudoma stopila v stik s pritožnikom glede končne izterjave.

2 Zaključek

Po pobudi varuha človekovih pravic se zdi, da sta se Komisija in pritožnik dogovorila o sporazumni rešitvi pritožbe. Varuh človekovih pravic zato zadevo zaključi.

O tej odločitvi bo obveščen tudi predsednik Komisije.

Tvoje iskreno,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

(1) Iz pogodbe je razvidno, da jo je pritožnik podpisal 30. avgusta 1999, OMSAR pa jo je podpisal 30. septembra 1999.

(2) Pritožnik se z „nazaj“ sklicuje na podporno skupino v svojem glavnem uradu na Nizozemskem.

(3) V pismu delegacije z dne 10. decembra 1999 je bilo navedeno, da je bilo začetno poročilo pripravljeno 60 dni po podpisu pogodbe.

(4) V zvezi s tem je Komisija priložila Prilogo D k posebnim pogojem z naslovom „Seznam pristojbin in stroškov (finančni predlog [pritožnika])“.

(5) Varuh človekovih pravic ugotavlja, da se je pritožnik le implicitno skliceval na načelo legitimnih pričakovanj, saj je navedel, da je postopek upošteval tri leta in pol in da mu je Komisija vedno povrnila stroške.

(6) Glej Letno poročilo 1997, str. 22.

(7) Glej opombo 2.

(8) Pismo o pogodbi je pritožnik podpisal 30. avgusta 1999, OMSAR pa 30. septembra 1999, vsebuje pa tudi potrditev (odobritev) vodje delegacije.

(9) Finančni predlog je z dne 12. novembra 1998.

(10) V razčlenitvi cen so navedene tri postavke, in sicer (i) pristojbine, (ii) neposredni stroški in (iii) povračljivi stroški.

(11) Tehnični predlog je z dne 17. novembra 1998.

(12) Glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 12. julija 1998 v zadevi *Embassy Limousines proti Parlamentu* (T-203/96, Recueil, str. II-4239, točka 74 in navedena sodna praksa).

(13) Navedba „zadeva“ v navedenem dopisu se je nanašala na „ *Okvir za prihodnje intervencije (FFAI) Globalni delovni načrt* “.

(14) OMSAR je 19. septembra 2002 podpisal dodatek k pogodbi, pritožnik pa ga je podpisal 30. septembra 2002. Dne 11. oktobra 2002 je pogodbo potrdil vodja delegacije za financiranje s strani Evropske skupnosti.

(15) Delegacija je v pismu z dne 19. marca 2003 obvestila družbo OMSAR, da so bile takrat pripravljene preglednice proračuna namenjene zgolj ponazoritvi tega vprašanja in ne morejo biti predmet preučitve, kaj šele odobritve.

(16) Komisija se je s „sklepom“ dejansko sklicevala na predlog varuha človekovih pravic za sporazumno rešitev.

(17) Znesek je bil izračunan na podlagi dokumenta, priloženega kot Priloga 1.b k mnenju Komisije z dne 20. julija 2006 („ *Posvetovalni list: September/oktober* 1999.

(18) Odgovor Komisije vsebuje podrobno razpredelnico v zvezi s tem izračunom.

(19) Odgovor Komisije vsebuje podrobno razpredelnico v zvezi s tem izračunom.